

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

Indhold

I *Meddelelser*

.....

II *Forberedende retsakter*

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om beskyttelse af menneskerettighederne	1
Udtalelse om det europæiske samfund og de nye informationsteknologier — et fællesskabsinitiativ	4
Udtalelse om Den europæiske fond for Regionaludvikling (udkast til femte årsberetning (1979))	8
Udtalelse om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, til fordel for arbejdsløse arbejdstagere	13
Udtalelse om forslag til Rådets afgørelse om vedtagelse af et forsknings — og udviklingsprogram på miljøområdet sektorerne miljøbeskyttelse og klimatologi (indirekte og samordnede aktioner) 1981-1985	15
Udtalelse om forslag	
— til Rådets forordning (EØF) om ændring af forordning (EØF) nr. 1655/76 om videreførelse af undtagelsesordningen for indførsel til Det forenede Kongerige af smør fra New Zealand	
— til Rådets forordning (EØF) om indførsel på særlige betingelser af new zealandsk smør til Fællesskabet	17

Indhold (fortsat)

Udtalelse om udkast til Rådets henstilling om registrering af arbejde vedrørende rekombinant desoxyribonukleinsyre (DNA)	19
Udtalelse om forslag til Rådets beslutning om Fællesskabets godkendelse af Den europæiske Transportministerkonferences udkast til resolution om indførelse af en CEMT-tilladelse til international transport af flyttegods	22
Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om støtte til skibsbygningsindustrien ...	25
Udtalelse om forslag til Rådets afgørelse om vedtagelse af tredje handlingsplan (1981-1983) vedrørende videnskabelig og teknisk information og dokumentation	29
Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om sjette ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsninger af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (benzen)	31
Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 72/464/EØF om forbrugsbeskatning af forarbejdet tobak, bortset fra omsætningsafgift (8. direktiv)	33
Udtalelse om forslaget til Rådets forordning (EØF) nr. om rentegodtgørelse ved visse lån ydet inden for rammerne af Fællesskabets ekstraordinære hjælp til genopbygning af de områder i Italien, som i november 1980 rammes af jordskælv	34
Udtalelse om beskyttelse af investeringer i udviklingslandene	35

II

(Forberedende retsakter)

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Udtalelse om beskyttelse af menneskerettighederne

Udvalgets udtalelse har ingen tekst som grundlag.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Udvalget besluttede på sin 178. plenarforsamling den 29. april 1980 på forslag fra sit præsidium at afgive en udtalelse om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE
UDVALG HAR —

under henvisning til artikel 20, stk. 4 i forretningsordenen,

under henvisning til beslutning truffet af plenarforsamlingen den 29. april 1980 på forslag af præsidiumet om at udarbejde en udtalelse om »memorandum vedrørende De europæiske Fællesskabers tiltrædelse af Konventionen til beskyttelse af Menneskerettigheder og grundlæggende Frihedsrettigheder« (vedtaget af Kommissionen den 4. april 1979) ⁽¹⁾,

under henvisning til ovennævnte memorandum,

under henvisning til Underudvalgets informationsberetning af 5. august 1980,

under henvisning til forslag til beretning forelagt af ordføreren, Williams,

under henvisning til forhandlingerne på den 184. plenarforsamling den 10. og 11. december 1980 (mødet den 10. december 1980) —

med 86 stemmer mod 1, mens 21 undlod at stemme

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

1. Udvalget tilslutter sig den fælles erklæring, Rådet, Parlamentet og Kommissionen har afgivet, og godkender den væsentlige betydning, der tillægges »beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder, således som disse navnlig fremgår af medlemsstaternes forfatninger, samt af Den europæiske Konvention til beskyttelse af Menneskerettigheder og grundlæggende Frihedsrettigheder« (MRK).

2. EF-traktaterne indeholder ganske vist ikke udtrykkelige bestemmelser, som vedrører beskyttelse

⁽¹⁾ Jf. dok. KOM(79) 210 endel.

af menneskerettighederne (velsagtens fordi traktaterne hovedsagelig blev udformet med henblik på økonomisk integration mellem medlemsstaterne), men Udvalget har mærket sig, at EF-Domstolen i årenes løb har måttet behandle en række sager, hvor enkeltpersoner klagede over, at en EF-retsakt krænkede en grundlæggende rettighed, som tidligere var sikret i deres medlemsstats forfatning. Udvalget mener, at sådanne situationer uundgåeligt vil opstå fra tid til anden, uanset hvor omhyggeligt EF er med udarbejdelsen af sin lovgivning. Det er ikke, fordi Fællesskabet bevidst ønsker at krænke individuelle rettigheder, men fordi ingen lovgivningsmyndighed kan forudse alle konsekvenser af dets retsakter eller på forhånd sikre, at individuelle rettigheder ikke krænkes. Udvalget mener også, at det øgede engagement fra Fællesskabets side i spørgsmål som f. eks. fri bevægelighed for arbejdskraft og varer eller i de sociale problemer i forbindelse med den vandrende arbejdskraft automatisk vil føre til, at EF-lovgivningen får øget direkte virkning på mennesker og deres rettigheder. Lignende problemer kan opstå stadig hyppigere i forbindelse med EFs anti-trustpolitik. Det er i alles interesse, såvel enkeltpersoners som organisationers, overalt i Fællesskabet, at der findes ensartede retsbeskyttelsesnormer for alle, når der opstår spørgsmål om krænkelse af sådanne rettigheder. Dette ville også bidrage til styrkelsen af Fællesskabet som sådant. Selve EF ville ligeledes blive styrket, hvis det kunne forsvare sig selv over for Strasbourg-instanser i de tilfælde, hvor disse modtager klager over, at EF-bestemmelser har krænket menneskerettighederne.

3. Udvalget har med glæde konstateret, at Domstolen i en række afgørelser siden 1969 har udviklet en omfattende retspraksis i forbindelse med EF-retsakter. I disse afgørelser har Domstolen ikke blot henvist til menneskerettighedsbestemmelserne i de enkelte medlemsstats forfatninger, men ligeledes til MRK, som alle EFs medlemsstater har tiltrådt. Udvalget håber, at Domstolen fortsat vil arbejde effektivt på denne måde.

4. Ikke desto mindre har Udvalget med interesse konstateret, at de nationale domstole i nogle medlemsstater har henholdt sig til, at der mangler en egentlig EF-menneskerettighedskodeks, og at de fundamentale rettigheder, der er fastsat i de nationale forfatninger, derfor har forrang frem for afledt EF-ret. Dette udgør en trussel mod ensartet anvendelse af EF-retten og øger betydningen af at have en fælles kodeks for grundlæggende rettigheder (således som MRK giver) i forbindelse med EF-bestemmelser.

5. Udvalget har nøje studeret Kommissionens forslag om at øge beskyttelsen af den enkelte borger

over for EF-lovgivningen. Disse forslag er indeholdt i »memorandum vedrørende De europæiske Fællesskabers tiltrædelse af Konventionen til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende Frihedsrettigheder«. Det foreslås, at EF tiltræder Den europæiske menneskerettighedskonvention som særskilt kontraherende part. Udvalget har ligeledes behandlet et underudvalgs beretning, som søger at vise, hvorledes de interesser, der er repræsenteret i Det økonomiske og sociale Udvalg, kan blive berørt af Kommissionens forslag. Denne beretning er vedlagt som bilag, og Udvalget anbefaler plenarforsamlingen den, idet den indeholder en nyttig redegørelse for nogle aspekter af Kommissionens forslag, som er af særlig interesse for Udvalget og de erhvervs- og samfundsgupper, som dets medlemmer repræsenterer.

6. Udvalget ser med tilfredshed på Kommissionens initiativ og godkender hovedformålet hermed, nemlig hurtigst muligt at få indført en fælles, ensartet kodeks i hele EF med angivelse af fælles normer for beskyttelse af de rettigheder, som de enkelte borgere, hvis interesser kan berøres af EF-lovgivning, besidder. Udvalget godkender underudvalgets konklusion (bilag pkt. 41 (i)), hvori det anføres at »varetagelse af en sådan beskyttelse ikke udelukkende bør overlades til de nationale domstole og EF-Domstolen uden henvisning til en fælles kodeks«. Dette bliver stadig vigtigere, eftersom EF-retten har en voksende indflydelse på den enkelte borger. Skønt — som anført af underudvalget i bilaget pkt. 41 (iii) — »den enkelte borger og ikke-statslige organisationer i hele EF ikke er tilstrækkelig klar over, i hvilket omfang EF-retten kan berøre deres grundlæggende rettigheder«, er det dog en kendsgerning, at »beskyttelsen af sådanne rettigheder gennem EFs juridiske institutioner vil få stigende betydning«.

7. Med hensyn til Kommissionens forslag i memorandummet om beskyttelse af menneskerettighederne gennem EFs tiltrædelse af MRK mener Udvalget at:

a) tiltrædelse af MRK forekommer at være den hurtigste måde, hvorpå der her og nu kan sikres en yderligere beskyttelse af de af EF-borgernes grundlæggende rettigheder, som berøres af EF-retsakter. De erhvervs- og samfundsgupper, der er repræsenteret i Det økonomiske og sociale Udvalg, vil alle sandsynligvis med tiden have fordel af en sådan beskyttelse, og ingen kan tænkes at blive negativt berørt.

Udvalget finder således, at Fællesskabets tiltrædelse skulle give mulighed for en styrkelse af domstolsbeskyttelsen af enkeltpersoner over for EF-institutionernes retshandlinger, især hvis der skabes hjemmel for individuelt søgsmål.

- b) Dog ønsker Udvalget, netop på baggrund af den særlige karakter af Fællesskabets fundamentale målsætninger, som i det væsentlige kun vedrører individet i dets økonomiske og sociale handlinger, at understrege, at den beskyttelse, som Den europæiske Menneskerettighedskonvention giver grundlag for, fortsat nødvendigvis vil være af begrænset rækkevidde for individet, for så vidt som konventionen hovedsagelig sigter til de borgerlige og politiske rettigheder uden tilstrækkelig garanti for de økonomiske og sociale rettigheder. Udvalget finder i øvrigt, at Fællesskabet uafhængigt af tiltrædelsen straks bør oprette sin egen liste over rettigheder omfattende også de af medlemsstaterne anerkendte fundamentale økonomiske og sociale rettigheder, hvis beskyttelse skulle sikres gennem indførelse af individuel søgsmålsret over for EF-Domstolen næst efter udtømmning af de interne domstolsmuligheder.
- c) Hvad enten Kommissionens forslag gennemføres, eller der udarbejdes en særlig kodeks, eller begge dele, vil det fortsat være meget vigtigt at videreudvikle og øge effektiviteten af en retspraksis for beskyttelse af individuelle rettigheder, som berøres af EF-lovgivningen: de skridt, EF-Domstolen allerede har taget i den retning, bør hilses med megen tilfredshed.
- d) Forhandlingerne om Fællesskabets tiltrædelse til MRK vil støde på en række juridiske, politiske og forfatningsmæssige vanskeligheder. Dette er ikke nogen overraskelse i betragtning af, at forslagene er nye i sin art. Ingen af dem bør efter Udvalgets mening udgøre en uovervindelig hindring for den foreslåede ordning, der, hvis den gennemføres, i høj grad vil styrke Fællesskabets internationale position.
- e) Blandt disse vanskeligheder kan nævnes, at MRK i lande med »dualistiske« forfatninger (f. eks. Det forenede Kongerige, Irland og Danmark) ikke automatisk udgør en del af den nationale ret. Denne vanskelighed er ikke større end mange andre vanskeligheder, man er stødt på under forhandlinger om EF-ordninger, og skulle ikke være uovervindelig. Et andet problem består i, at den individuelle klageretsadgang i MRK ikke er blevet godkendt af samtlige lande. Kommissionens forslag vil blive mere effektive i henseende til beskyttelse af individuelle rettigheder, hvis den individuelle klageretsadgang godkendes.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

Udtalelse om det europæiske samfund og de nye informationsteknologier — et fællesskabsinitiativ

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er endnu ikke offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Kommissionen besluttede den 20. maj 1980 i medfør af artikel 198 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE
UDVALG HAR —

under henvisning til EØF-traktatens art. 198,

under henvisning til anmodning af 20. maj 1980 fra Kommissionen for De europæiske Fællesskaber om Udvalgets udtalelse om »det europæiske samfund og de nye informationsteknologier — et fællesskabsinitiativ«,

under henvisning til beslutning truffet af dets præsidium den 27. maj 1980 om at pålægge Afdelingen for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser at udarbejde udtalelse og beretning om spørgsmålet,

under henvisning til udtalelse vedtaget af Afdelingen for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser på mødet den 5. november 1980,

under henvisning til beretning aflagt af ordføreren, Nierhaus, og

under henvisning til forhandlingerne på den 184. plenarforsamling den 10. og 11. december 1980, mødet den 11. december —

enstemmigt

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

Afdelingen tager Kommissionens dokument til efterretning, idet den har følgende bemærkninger at fremføre:

1. Generelle bemærkninger

1.1. På baggrund af den hastige udbredelse af nye produkter og nye fremgangsmåder inden for informationsbehandlingsteknologierne og en stadig mere skærpet konkurrence fra industrilandene uden for Fællesskabet bifalder Udvalget Kommissionens initiativ med at foretage en problemanalyse af de nye informationsbehandlingsteknologier og fremlægger en række løsningsforslag.

1.2. Udvalget er enig med Kommissionen i, at fremme af skabelsen og anvendelsen af komponenter og systemer inden for de nye informationsbehandlingsteknologier i EF er uomgængelig nødvendig, hvis man skal forbedre EF-landenes internationale konkurrence.

Udnyttelsen af dette betydelige innovationspotentielt er særdeles presserende og spiller en central rolle for Fællesskabet. De nye informationsbehandlingsteknologier rummer betydelige vækstmuligheder for fremtidsorienterede produktionsmåder, produkter og tjenesteydelser men også sociale og politiske risici, som allerede lader sig ane i dag.

1.3. I grove træk kan de nye informationsbehandlingsteknologier siges at manifestere sig i tre former, nemlig som

- elektronisk databehandling (inkl. automatisk tekstbehandling),
- mikroelektronik,
- telekommunikation;

disse tre områder har imidlertid forskellige konsekvenser og må derfor bedømmes forskelligt m. h. t. de fremtidige muligheder, de rummer for udvikling og fremme.

1.4. Tyngdepunktet vil, udover fællesskabsaktionerne, ligge i koordineringsinitiativer og harmoniseringsbestrebelse fra Kommissionen. Til hjælp herfor kunne Kommissionen trække på de erfaringer, som allerede er indhøstet i de forskellige medlemsstater. Om EF-aktionerne på området vil lykkes, turde imidlertid i allerhøjeste grad være et spørgsmål om, hvorvidt der er politisk vilje i medlemsstaterne til at hjælpe med til at overvinde eksisterende hindringer. Denne politiske vilje kunne styrkes gennem en rimelig vurdering af den konkurrencesituation, som Fællesskabets medlemsstater må konstatere, de befinder sig i i forhold til USA og Japan, med disses hidtil opnåede konkurrencemæssige stilling på de nye teknologiers område.

Den særlige betydning, som de nye informationsbehandlingsteknologier har for den fremtidige økonomiske udvikling, kræver efter Udvalgets mening, at der nærmere gøres rede for, i hvilket omfang de enkelte medlemsstater vil kunne træffe fremmeforanstaltninger, og hvorledes disse skal koordineres, især fordi Kommissionens program er belagt med ret snævre økonomiske rammer.

1.5. Udvalget fremhæver, at en indsats på dette område er presserende vigtig, og anmoder Rådet om at topprioritere beslutninger med henblik på en fælles strategi i tråd med slutkommuniqueet fra Det europæiske Råds møde i Dublin i november 1979.

2. De økonomisk-politiske aspekter

2.1. De nye teknologiers erhvervsmæssige betydning ligger i fremme af udvikling, produktion og anvendelse af mikroelektroniske komponenter, elektroniske databehandlingsanlæg samt telematikudstyr. Dette gælder også mulighederne for at berede og sikre de små og mellemstore virksomheders deltagelse i denne udvikling, både som brugere og som producenter eller leverandører. Dette vil kræve indgående konsekvensanalyser og behovsprognoser.

Udover hvad Kommissionen nævner, betragter Udvalget også de endelige brugere af de nye teknologier som en yderligere, væsentlig målgruppe.

2.2. Af stor vigtighed er efter Udvalgets opfattelse også en mere intensiv indsats for at blotlægge de nye teknologiers anvendelsesmuligheder, en

målrettet fremme af forskningen og udbygning af et net af harmoniserede databaser.

Fællesskabet bør også udfolde bestræbelser hen imod udnyttelse af de nye teknologier til råstof- og energibesparelser og til dækning af de kvalitative behov hos forbrugeren med henblik på at hæve livskvaliteten (f. eks. med hensyn til sundhedsmæssige aspekter, boligbyggeri, miljø m. v.).

2.3. Afgørende vil det være at sikre, at incitamenterne kommer de virksomheder til gode, som gennemfører investeringer i EF. Begrebet »europæisk modervirksomhed« bør defineres mere nøjagtigt i denne sammenhæng.

2.4. Udvalget anmoder Kommissionen om at gøre sig overvejelser over, hvorledes det i videst muligt omfang kan undgås, at eventuelle incitament påvirker konkurrencen negativt.

2.5. Bestræbelserne for at etablere et offentligt europæisk enhedsmarked for telematikudstyr, for harmoniserede tjenesteydelser inden for televæsenet og for at udvikle fælles normer for sådant udstyr, må ikke føre til, at Fællesskabet kobler sig fra det internationale marked på dette område. Tværtimod er det nødvendigt, at den europæiske industri ekspanderer på tredjelandsmarkederne, og selv om en vis grad af konkurrence mellem medlemsstaterne er ønskelig, må den ikke svække sektoren som sådan. På den anden side må decentraliseringseffekten af nye kommunikations- og informationsfaciliteter på regionaludviklingens område tillægges stor betydning. Kommissionens påpegelse af, at de nye informationsbehandlingsteknologier i USA skulle være blevet fremmet, først og fremmest gennem forsvars- og rumfartsprogrammer, foranlediger Udvalget til at kræve, at de europæiske virksomheder tager større del i sådanne programmer.

2.6. Udvalget anmoder Kommissionen om at give en mere indgående redegørelse for de handelsaktiviteter, som kan komme på tale inden for og uden for Fællesskabet.

2.7. Endvidere finder Udvalget det nødvendigt, at der i så henseende tages hensyn til de private forbrugeres interesser. Konsekvensen heraf er et krav om

- at der udformes normer for produkterne,
- at der anlægges en konsekvensvurdering i forbindelse med indførelsen af nye medier,
- at forbrugeroplysningen udvides.

3. De socialpolitiske aspekter

3.1. Udviklingen inden for de nye informationsbehandlingsteknologier skrider frem med stormskridt og er forbundet med omfattende sociale forandringer, hvis negative følgevirkninger (beskæftigelsespolitiske konsekvenser, ændrede arbejdsvilkår) må afbødes gennem en række kompensatoriske foranstaltninger for at hindre alvorlige sociale konflikter.

3.2. Der tænkes i særdeleshed på en på kort og mellemlang sigt sandsynlig tilvækst i arbejdsløsheden, fordi bortfaldet af en lang række arbejdspladser som følge af indførelsen af MC-teknologier inden for produktion og administration langt fra vil kunne opvejes af den positive beskæftigelseseffekt, som vil udgå fra telematik- og datakomponentindustrien. Denne situation kan tænkes skærpet i tilfælde af et konjunkturtilbageslag. Udvalget anmoder derfor Kommissionen om at udarbejde videre konsekvensanalyser og udforme et sæt af foranstaltninger, som er egnede til at løse de forventede beskæftigelsesproblemer.

3.3. Den fornødne nyorientering og intensivering på uddannelses- og efteruddannelsesområdet i relation til de nye informationsteknologier må indrettes på at dække det stigende behov for højt kvalificeret personale og på at forhindre erhvervsfaglig dequalificering. Men samtidig må man undgå farerne for en »overproduktion« af EDB-specialister, for hvilke der ikke vil være beskæftigelsesmuligheder med de fremtidige teknologiske forandringer, såfremt der ikke tilbydes dem tilstrækkelige omskolings- og videreuddannelsesmuligheder.

3.4. Kun en omfattende informering og inddragelse af de implicerede parter kan berede vejen for en fornuftig anvendelse af de nye informationsbehandlingsteknologier. Afdelingen anmoder derfor om, at der ved indførelsen af nye informationstek-

nologier straks indledes samråd og forhandlinger på nationalt plan mellem fagforeninger og arbejdsgivere på de forskellige virksomhedsniveauer.

Sådanne forhandlinger bør berede vejen for aftaler og overenskomster om bl. a. den nærmere udformning af informationer vedr. disse nye teknologier og deres indførelse og foranstaltninger til neutralisering af teknologiernes indvirkning på beskæftigelsen, arbejdsvilkårene og arbejdstidens længde, tryghed i ansættelsen samt uddannelsesprogrammer, der har til formål at sikre de berørte arbejdstageres nødvendige kvalifikationer, omskoling og overgang til anden beskæftigelse.

4. De samfundspolitiske aspekter

4.1. Virkningerne af den intensiverede indsats inden for informationsteknologierne er ikke kun udstrakt til det økonomiskpolitiske og beskæftigelsespolitiske plan, men berører også i stigende grad næsten alle menneskers private og personlige sfære og får dermed også stor samfundspolitisk betydning.

4.2. Dette gælder bl. a. de problemer, som opstår i det øjeblik, den politiske magts indgriben i menneskets privatsfære bliver lettere som følge af den stigende anvendelse af nye informationsbehandlingsteknologier inden for offentlig administration. Skal sådanne negative konsekvenser undgås, må en tiltagende bureaukratisering byggende på vidt forgrenede beslutningsprocesser og databaser imødegås med egnede foranstaltninger.

4.3. Udvalget anmoder Kommissionen om at udforme foranstaltninger, som kan forhindre offentlige og private institutioners misbrug af personlige data, og som muliggør en effektiv kontrol med anvendelsen af sådanne data samt sikrer borgerne adgang til deres egne personlige registerdata.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

BILAG**til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse**

Følgende afsnit i afdelingens udtalelse blev erstattet af et ændringsforslag, som vedtoges under forhandlingerne:

Side 6, pkt. 3.4.

»Derfor mener afdelingen, at der i det øjeblik, man påtænker indførelse af nye teknologier i virksomhederne, bør skabes muligheder for samråd og forhandling på forskellige involverede planer mellem arbejdsgiverne, arbejdstagerne og deres organisationer samt, om nødvendigt, regeringerne med henblik på drøftelse af de teknologiske forandrings omfang; sikring af en tilfredsstillende beskyttelse af de berørte samt foranstaltninger til en fyldestgørende informering af de berørte arbejdstagere og til neutralisering af teknologiens forudseelige indvirkninger på deres beskæftigelsessituation, arbejdsvilkår og -sikkerhed samt jobkrav«.

Resultatet af afstemningen

27 stemte for, 25 stemte imod, 2 undlod at stemme.

**Udtalelse om Den europæiske fond for Regionaludvikling
(udkast til femte årsberetning 1979)**

Udvalgets udtalelse har ingen tekst som grundlag.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Udvalget besluttede på sin 180. plenarforsamling den 1. juli 1980 på forslag fra sit præsidium at afgive en udtalelse om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE
UDVALG HAR —

under henvisning til artikel 20, stk. 4, i sin forretningsorden,

under henvisning til sin beslutning den 1. juli 1980 om at pålægge Afdelingen for regionaludvikling at udarbejde forslag til udtalelse om Den europæiske Regionaludviklingsfonds femte årsberetning (1979),

under henvisning til artikel 22 i forretningsordenen,

under henvisning til nævnte afdelings beslutning truffet den 11. juli 1980 om at nedsætte en studiegruppe,

under henvisning til mundtlig beretning aflagt af ordføreren, Curlis, og

under henvisning til forhandlingerne på dens 184. plenarforsamling den 10. december 1980 —

enstemmigt

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

Udvalget noterer sig udkastet til femte årsberetning for Den europæiske fond for Regionaludvikling. Det erklærer sig tilfreds med udkastet, men ønsker at fremsætte følgende bemærkninger:

1. Indledende bemærkninger

1.1. Det er en betydelig forbedring af beretningen, at bemærkningerne til regionalpolitikken i 1979 er

samlet i et enkelt kapitel (II). Dette afspejler det øgede behov for en sammenkædning af Regionaludviklingsfonden med de generelle regionalpolitiske problemer og især med de aspekter af Fællesskabets politik, der rammer de mindre velstillede regioner.

1.2. Det er stadig Udvalgets opfattelse, som Kommissionen allerede har tilsluttet sig, at der ikke kan foretages en kvalificeret vurdering af Regionaludviklingsfondens effektivitet uden også at inddrage de mere generelle spørgsmål.

1.3. Årsberetningen er den femte i sin række, og der er derfor voksende interesse for en analyse af fondens udvikling og af regionalpolitikken siden det første år. Det er blevet lettere at foretage sammenligninger, da visse kapitler af beretningen er blevet præsenteret i samme form fra år til år. Udvalget støtter denne fremgangsmåde og foreslår, at de vigtigste statistiske data så vidt muligt ikke alene omfatter oplysninger for beretningsåret, men også for tidligere år for at gøre det lettere at følge udviklingen.

1.4. Udvalget værdsætter især, at beretningen indeholder statistiske årsopgørelser vedrørende:

- a) sammenhængen mellem støttens størrelse og antallet af arbejdspladser i hver enkelt medlemsstat (tabel 1)
- b) støtteformål opdelt efter investeringskategori (tabel 2)
- c) de nationale kvoters udnyttelsesgrad til de nationale støtteformål (tabel 4)

- d) støtteopdeling efter kategori (tabel 5)
- e) udnyttelse af forpligtelsesbevillinger (tabel 6)
- f) godkendte EFRU-bevillinger (tabel 7)
- g) udbetalinger i procent af forpligtelserne (tabel 8).

2. Fondens interventioner

2.1. Rådets forordning (EØF) nr. 214/79 fra februar 1979 åbnede mulighed for indførelse af særlige foranstaltninger i henhold til fondens kvotafri afdeling. Forslag til sådanne foranstaltninger blev fremsendt til Rådet i oktober 1979. Udvalget noterer sig imidlertid, at disse forslag ikke er blevet vedtaget i beretningsåret, og at den kvotafri afdeling af fonden ikke trådte i funktion. Selv om bevillingerne er blevet overført til budgettet for 1980, beklager Udvalget denne forsinkelse. Det er dets opfattelse, at den kvotafri afdeling er en vigtig og grundlæggende udvidelse af fondens aktiviteter; Udvalget har allerede betegnet bevillingerne til denne afdeling som utilstrækkelige⁽¹⁾, hvilket yderligere understreges af, at der kun er stillet begrænsede midler til rådighed til hver af de fem første særlige fællesskabsforanstaltninger, der blev foreslået i 1979 og vedtaget i år.

2.2. Fondens samlede forpligtelsesbevillinger i 1979 beløb sig til 962 mio ERE. Dette var en betydelig stigning i forhold til 1978 og 1977, hvor beløbene var 556 mio ERE og 502 mio ERE. I 1979 tegnede disse bevillinger sig for en betragtelig andel af de disponible midler (over 99,5 %), og antallet af ansøgninger om projektstøtte var således mere end rigeligt. I 1979 gennemgik Kommissionen 3 771 projekter (80 % flere end i 1978); der er tale om et meget betydeligt antal, men Udvalget håber alligevel, at der kan foretages en yderligere nedskæring af den nødvendige behandlingsfrist. Udvalget noterer sig, at de disponible midler til forpligtelsesbevillinger ikke har været tilstrækkelige til, at der har kunnet ydes støtte til 257 projekter svarende til et støttebeløb på omkring 166 mio ERE. Udvalget tager dette som endnu et bevis på, at de ugunstigt stillede regioner vil kunne få udbytte af en yderligere udvidelse af fonden. Fondens tegner sig kun for en lille del af EFs budget, og midlerne er stadig meget begrænsede i forhold til medlemsstaternes

egne udgifter til regionalstøtte. Det er Udvalgets håb, at der også fremover vil blive afsat flere midler til fonden på budgettet.

3. Beslutninger om støtte

3.1. Ansøgninger om støtte fra fonden inden for rammerne af de regionale udviklingsprogrammer tager sigte på infrastrukturprojekter såvel som forslag vedrørende investeringer i industri- og servicevirksomheder. Udvalget er klar over vanskeligheden ved at etablere en fast fordeling, der begrænser fondsstøtten til hver projektkategori, især da der ikke findes præcise vurderinger af programmerne for de enkelte regioner. Udgifter til infrastrukturforbedringer er f. eks. ofte en nødvendig forudsætning for en industriel udvikling — især når der er tale om at skabe forhold, der fremmer de små virksomheders udvikling. Imidlertid vil etablering og opretholdelse af varige arbejdspladser kunne føre til betydelige strukturomlægninger og udvidelser inden for industri-, landbrugs- og servicevirksomhed. Udvalget beklager at måtte konstatere, at industri- og servicesektorens andel af fondsstøtten faldt i 1979. Støtten til industri- og servicevirksomhed udgjorde 28 % af den samlede støtte i 1979, 33 % i 1978 og 41 % i 1977. Omvendt er der sket en relativ stigning i støtten til infrastrukturprojekter, der udgjorde 59 % i 1977, 67 % i 1978 og 72 % i 1979. Beretningen indeholder ikke tilstrækkelige oplysninger om årsagerne til denne ændring og angiver heller ikke, hvilke medlemsstater der har ændret vægtfordeling i deres projektansøgninger.

3.2. Eftersom der synes at være et relativt fald i støtten til industri- og servicevirksomhed, vil Udvalget gerne have bekræftet, at de gældende bestemmelser i størst mulig udstrækning anvendes, så man tiltrækker projekter af denne art. Dette hensyn bør også gøre sig gældende i forbindelse med den kommende revision af fondsforordningen. I art. 4 stk. 2, er det fastsat, at fondens bidrag inden for visse grænser pr. arbejdsplads kun udgør indtil 50 % af den nationale støtte og 20 % af de samlede investeringsomkostninger. Beretningen nævner, at den gennemsnitlige støtte til projekter på over 10 mio ERE i 1979 var på 45 % af den nationale støtte og 7 % af de samlede investeringsbeløb. For projekter på under 10 mio ERE var de tilsvarende tal 47 % og 11 %. Udvalget er klar over, at Kommissionens konkurrenceregler, der lægger loft over statsstøtten i de forskellige kategorier af regioner, sætter grænser for fondens og den nationale støttes andel af de samlede investeringsudgifter. Det fremgår imidlertid ikke klart af beretningen, om den modsvarende fondsstøtte begrænses, fordi den nationale regionalstøtte i realiteten ligger under det tilladelige maksimum i henhold til konkurrencereglerne.

⁽¹⁾ (Jf. Udvalgets udtalelse af november 1979).

4. Komplementariteten

4.1. Hvis fonden skal fremstå som et supplerende middel til imødegåelse af problemerne i de ugunstigt stillede regioner, må den fungere, så der ikke kan være tvivl om, at støtten virkelig lægges oven i den nationale støtte. I årsberetningen nævnes det imidlertid endnu engang, at der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger fra medlemsstaterne trods gentagne henvendelser. Udvalget finder dette uacceptabelt og støtter Kommissionen i dens bestræbelser på at indhente bedre oplysninger, kvantitativt såvel som kvalitativt. På den anden side erkender Udvalget også, at det ikke altid er nemt at påvise komplementaritet, især i infrastrukturprojekter.

De problemer, en sådan samfinansiering rejser, vil blive grundigt undersøgt i forbindelse med Udvalgets arbejde med ændringen af Regionalfondsforordningen, da de delvis er en følge af den eksisterende forordning.

5. Udgifter pr. nyoprettet eller bevaret arbejdsplads

Det er vanskeligt at foretage et direkte skøn over antallet af nyoprettede eller bevarede arbejdspladser på basis af udgifterne til infrastrukturprojekterne, men for industri- og servicevirksomhed er det nemmere at opstille sådanne vurderinger. Dette skyldes også de vilkår, der er fastsat som en del af fondsforordningens artikel 4, stk. 2, litra a). Imidlertid indeholder beretningen ikke oplysninger, der *enten* viser den gennemsnitlige udgift pr. nyoprettet arbejdsplads for projekter, der er tildelt fondsstøtte, *eller* de gennemsnitlige fondsudgifter pr. arbejdsplads for projekter, der eventuelt også modtager national regionalstøtte. Udvalget håber, at sådanne oplysninger kan gives i fremtidige beretninger tillige med en tabel, der viser disse data for hver region, der har modtaget støtte. Analysen i tabel 7 er et velkomment skridt i den retning, men den er utilstrækkelig, eftersom den ikke indeholder regionale eller årlige data; endvidere gives der ingen tal for udgifterne til den nationale regionalstøtte.

6. Kontrol og samarbejde

Udvalget bemærker, at det fortsat er vanskeligt for Kommissionen at foretage en tilfredsstillende kontrol med fondsmidlernes anvendelse i Frankrig. Udvalget håber ikke, det vil blive nødvendigt at indbringe spørgsmålet for Domstolen.

7. Det videre perspektiv

7.1. Man kan ikke anskue Regionalfondens arbejde isoleret. Det bør vurderes både på baggrund af den ændrede økonomiske situation i hele Fællesskabet og de andre fællesskabsforanstaltninger, der påvirker de regionale skævheder. Beretningen anerkender udtrykkeligt dette forhold (pkt. 4) og Udvalget glæder sig over, at dette perspektiv indgår som et led i beretningen. Det er imidlertid bekymret over, at Kommissionen ikke er i stand til at berette om flere positive udviklingstendenser, der kan vise, at denne generelle holdning har fået større praktiske konsekvenser.

7.2. Det overrasker Udvalget, at en beretning om bestræbelserne på at mindske de regionale skævheder ikke indeholder grundlæggende data om den seneste udvikling i økonomien i regionerne. Udvalget har bemærket, at Kommissionen om kort tid udgiver sin første periodiske beretning om den økonomiske og sociale situation i regionerne, og det ser frem til at behandle denne beretning, men kan ikke acceptere, at fondens årsberetning af denne årsag ikke indeholder en kortere fremstilling om dette emne, således som det har været kutyme i de foregående år. Uden sådanne oplysninger er det ikke muligt at følge ændringer i situationen i de forskellige regioner, hvilket jo må siges at være en vigtig faktor i bedømmelsen af fondsaktiviteternes relevans.

7.3. I nogle medlemsstater er de ugunstigt stillede regioner blevet hårdt ramt af den stramme budgetpolitik i 1979. Uden at ville kritisere den økonomiske politik i medlemsstaterne ønsker Udvalget imidlertid at fremhæve, at medlemsstaterne bør holde sig for øje, hvorledes deres politik indvirker på de regionale skævheder.

7.4. Som det er normal praksis, indeholder årsberetningen en (generel) regional analyse af fondens interventioner i en række bestemte regioner. Det pågældende kapitel i beretningen er oplysende og nyttigt og indeholder enkeltheder om fondens virkning i en række bestemte regioner. Udvalget mener, at denne analyse kunne forbedres, hvis den også omfattede kvalitative bemærkninger om udviklingen i regioner med særlig alvorlige problemer eller endog indeholdt en omtale af regioner, hvor Fællesskabets interventioner har afstedkommet særlig gode resultater.

8. De regionale udviklingsprogrammer

Det er i mange år blevet understreget i fondens årsberetning, at det er vigtigt at samordne de enkelte

landes regionalpolitik. Dette princip er senest blevet bekræftet i Rådets resolution af 6. februar 1979. Udvalget er glad for, at dette princip endnu engang er blevet slået fast. Udvalget for Regionalpolitik har ganske vist gennemgået de programmer, der allerede er blevet tilsendt Kommissionen, men beretningen afspejler en fortsat kritik af medlemsstaternes indberetninger. Udvalget har gjort rede for sin indstilling til de regionale udviklingsprogrammer⁽¹⁾, og det håber, at disse programmer kan tjene som referenceramme i vurderingen af projekter og som sammenligningsgrundlag for de midler, der anvendes til at mindske de regionale skævheder i medlemsstaterne. Udvalget ønsker at understrege, at sådanne sammeligninger er af stor værdi, og den beklager, at Kommissionen i denne beretning ikke har forsøgt at drage blot foreløbige konklusioner på basis af det eksisterende materiale.

9. Integreerede foranstaltninger

I sin udtalelse om fondsberetningen for 1978 og i sin studie over Lorraine⁽²⁾ gav Udvalget sin tilslutning til de nye såkaldte »integreerede foranstaltninger«. I 1979 har Udvalget med interesse noteret sig forslagene om at anvende denne fremgangsmåde i Napoli og Belfast i form af pilotprojekter. Udvalget er for tiden ved at udarbejde en studie herover. I mellemtiden håber det, at disse projekter vil skride hurtigt frem, samt at der i næste årsberetning om Regionaludviklingsfonden vil fremkomme nærmere enkeltheder herom.

10. Rentegodtgørelse for lån fra EIB

I tidligere udtalelser har Udvalget tilkendegivet, at det var skuffet over, at ingen medlemsstater havde anvendt muligheden for at opnå rentegodtgørelse i forbindelse med lån fra Den europæiske Investeringsbank. Det er derfor et betydeligt fremskridt, at der i 1979 er godkendt et projekt af denne type. Udvalget håber, at denne mulighed nu vil blive udnyttet hyppigere og på en måde, der understreger denne støtteforms komplementaritet.

11. Andre fællesskabsforanstaltninger

11.1. Mange aspekter af EFs politik har konsekvenser, der rammer de ugunstigt stillede regioner. Udvalget er tilfreds med, at beretningen anerkender dette aspekt. Denne side af konvergensproblemerne gør det imidlertid nødvendigt, at der skabes større forståelse for de regionale konsekvenser af EFs politik vedrørende skibsbygning, tekstiler, transport og energi. Udvalget beklager, at beretningen ikke kort analyserer disse spørgsmål.

11.2. De nye strukturelle og budgetmæssige vanskeligheder i EFs landbrugspolitik er af afgørende betydning for regionalpolitikken. Udvalget erkender, at de nye foranstaltninger i den fælles landbrugspolitik der har bredere *regionalt* sigte, er et skridt i den rigtige retning, men det efterlyser endnu større differentiering, så man tager hensyn til problemerne i forbindelse med de regionale skævheder.

12. Oplysningsvirksomhed

Hvis man ønsker større erkendelse af værdien af Fællesskabets regionalpolitik, er det vigtigt at skabe en bredere forståelse af Regionaludviklingsfondens virkning. Udvalget er derfor glad for den øgede reklame, der er blevet gjort for fondens interventioner. Imidlertid bør de nationale regeringer opfordres til at gennemføre deres oplysningsforanstaltninger, så der gives tilstrækkelige oplysninger om fondsstøttens størrelse (i absolutte tal såvel som i ‰). De samme detaljerede tal bør offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*. Dette ville skabe mere opmærksomhed omkring fondsstøttens rækkevidde og størrelse, øge antallet af ansøgninger til et bredere spektrum af projekter samt gøre de lokale og regionale myndigheder mere interesserede.

13. Konklusion

13.1. Kommissionen erkender, at Regionaludviklingsfonden må vurderes som ét middel blandt mange i regionalpolitikken. Udvalget tilslutter sig dette. Selv om der klart er sket fremskridt, erkender Udvalget, at fonden og de bredere politiske spørgsmål fortsat er under udvikling, samt at problemerne i forbindelse med de regionale skævheder stadig er meget store. Udvalget henstiller kraftigt, at EF løbende er opmærksom på de regionale problemer, og prioriterer dem højt i politikken og i fordelingen af ressourcerne.

(1) Udtalelsen af 30. 4. 1980 (EFT nr. C 205 af 11. 8. 1980).

(2) Studien af 30. 4. 1980.

13.2. Arbejdet i Udvalget for Regionalpolitik er af stor vigtighed, og Det økonomiske og sociale Udvalg gentager derfor sin henstilling⁽¹⁾ om at udvide det for også at inddrage repræsentanter for de økonomiske og sociale interessegrupper i Fællesskabet.

13.3. Da fondsforordningerne skal revideres i den nærmeste fremtid, håber Udvalget at få lejlighed til i nær fremtid at udtale sig om en gennemgribende revision af fondens arbejde.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

⁽¹⁾ »De lokale og regionale myndigheders og de sociale og økonomiske interessegruppers rolle og indflydelse inden for den fælles regionalpolitik« vedtaget den 25. 10. 1979 (EFT nr. C 53 af 8. 3. 1980).

Udtalelse om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, til fordel for arbejdsløse arbejdstagere

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 169 af 9. juli 1980, side 22.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 4. juli 1980 i medfør af artikel 198 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE
UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 198,

under henvisning til anmodning af 4. juli 1980 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber om Udvalgets udtalelse om »forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, til fordel for arbejdsløse arbejdstagere«,

under henvisning til Præsidiets beslutning af 2. juli 1980 om at pålægge Afdelingen for sociale anliggender at udarbejde udtalelse og beretning,

under henvisning til udtalelse vedtaget af Afdelingen for sociale anliggender på mødet den 4. december 1980,

under henvisning til beretning aflagt af ordføreren, Davies,

under henvisning til forhandlingerne på den

184. plenarforsamling den 10. og 11. december 1980 —

enstemmigt

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

1. De to vigtigste målsætninger i den foreslåede forordning findes i artikel 69, litra a) angående den arbejdsløse arbejdstagers ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, når vedkommende flytter fra et medlemsland til et andet, og i artikel 71, litra a), som omhandler »eksport af efterløn« for arbejdstagere, der skifter bopæl efter at være blevet berettiget til sådanne ydelser. Begge forslag finder udelukkende anvendelse på statsborgere fra EF-lande, som arbejder i et andet EF-land. Næsten alle de andre foreslåede ændringer er enten konsekvenser heraf eller indeholder forbedringer til formuleringen af forordning (EØF 1408/71), som erfaring eller retspraksis har vist påkrævet.

2. Formålet med artikel 69, litra a) er at sikre, at arbejdsløse arbejdstagere, der flytter til et andet land inden for Fællesskabet, bør have ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, der svarer til den, arbejdsløse borgere i det nye bopælsland får, forudsat at betingelserne i artiklen er opfyldt.

3. Udvalget godkender artikel 69, litra a).

4. Udvalget mener imidlertid, at Kommissionen bør se nærmere på betingelserne, som angiver artiklens rækkevidde, og på ordlyden, som efter Udvalgets mening ikke er tilstrækkelig præcis og udførlig.

Derfor må det overvejes:

- a) om ordene »har haft bopæl« bør slettes i stk. 1 (ii);
- b) om stk. 1, pkt. (ii) i visse tilfælde kan være uretfærdig over for en ægtefælle, der lever adskilt fra den anden part, når denne flytter og finder et arbejde i en anden medlemsstat;
- c) om ordene »den ene eller begge forældre« bør erstatte »slægtninge i direkte opstigende linje«, og om betingelsen om at have haft bopæl i mere end 1 år ikke bør udvides.

Det fremgår ikke af artiklen, om tidsfristerne på 15 år, 6 måneder og 1 år, som der refereres til i punkterne (i), (ii) og (iii), skal være sammenhængende perioder uden afbrydelser, eller om perioder på 6 måneder og 1 år gælder fra den dato, den arbejdsløse arbejdstager skifter bopæl og er til disposition for en anden medlemsstats arbejdsformidling. Disse spørgsmål kræver en afklaring.

Under hensyntagen til ovennævnte bemærkninger anbefaler Udvalget, at Kommissionen tager betingelserne op til fornyet overvejelse, og at der udformes nye i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fjerne enhver tvivl og sikre, at artiklen ved iværksættelsen anvendes retfærdigt, således at enhver tvivl og misbrug såvidt muligt undgås.

5. Formålet med artikel 71, litra a) er at give mulighed for eksport af den såkaldte »efterløn« for

arbejdsløse arbejdstagere, der skifter bopæl til en anden medlemsstat, efter at de er blevet tilkendt sådanne ydelser.

6. Udvalget har haft visse vanskeligheder med begrebet »efterløn«, som det er defineret i artikel 1, litra b) i den foreslåede forordning, fordi begrebet defineres delvis ved en henvisning til »førtidspensionering«, der ikke er defineret i begrundelsen, og også fordi der er en tilsyneladende forskel mellem begrundelsen og definitionen.

Udvalget mener, at Kommissionen på ny burde se på definitionen i artikel 1b) under hensyntagen til de problemer, Udvalget er stødt på, og prøve at indarbejde en mere fuldstændig definition af de i begrundelsen nævnte karakteristika samt klart redegøre for forskellen mellem begrebet »efterløn« og »førtidspensionering«.

7. Udvalget tilslutter sig forslaget i artikel 71, litra a).

8. Udvalget noterer sig, at i henhold til artikel 71a) (3) foretager institutionen på bopælsstedet den nødvendige kontrol på anmodning af den kompetente institution for at fastslå, om modtageren fortsat opfylder betingelserne for at bevare retten til de ydelser, der er fastsat i den kompetente stats lovgivning, men Udvalget anbefaler, at formuleringen »den nødvendige kontrol« i linje 2 erstattes med en mildere formulering »de nødvendige undersøgelser«.

9. Udvalget har ingen kommentarer til de andre ændringer, som hovedsagelig er ændringer, der nødvendiggøres af de andre ændringer, men den har især noteret sig de foreslåede ændringer i bilag V.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

Udtalelse om forslag til Rådets afgørelse om vedtagelse af et forsknings- og udviklingsprogram på miljøområdet sektorerne miljøbeskyttelse og klimatologi (indirekte og samordnede aktioner) 1981-1985

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 228 af 8. september 1980, side 1.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 11. juli 1980 i medfør af artikel 198 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 198,

under henvisning til anmodning om udtalelse af 11. juli 1980 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber,

under henvisning til beslutning truffet af Det økonomiske og sociale Udvalgs formand den 10. september 1980 om at pålægge Afdelingen for miljøbeskyttelse, sundhedsvæsen og forbrug at udarbejde udtalelse om forslaget,

under henvisning til mundtlig beretning aflagt af ordføreren, De Grave,

under henvisning til udtalelse vedtaget af Afdelingen for miljøbeskyttelse, sundhedsvæsen og forbrug på sit 60. møde den 25. november 1980,

under henvisning til forhandlingerne på den 184. plenarforsamling den 10. og 11. december 1980, mødet den 10. december 1980 —

enstemmigt

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

1. Udvalget godkender forskningsprogrammet. Det ser med tilfredshed på, at Fællesskabet i de

seneste år har øget bevillingerne til forskningsprojekter, der har til formål at fremme livskvaliteten.

2. Det mener, at de stadig flere omvæltninger på de teknologiske og sociale områder gør det nødvendigt at afsætte endnu flere midler hertil, hvilket i øvrigt ville skabe mulighed for at beskæftige et stort antal videnskabsmænd på en fornuftig måde.

3. Det anmoder under alle omstændigheder Kommissionen om nøje at tilse, at EFs budget virkelig kommer til at fremme forskningen, og at EF-bevillingerne ikke kommer til at træde i stedet for nationale bevillinger.

4. Udvalget henleder opmærksomheden på følgende punkter, som det fremhævede i sin udtalelse af 27. november 1975 ⁽¹⁾:

4.1. Udvalget mener, at man udover at behandle problemerne ved hjælp af de eksakte videnskaber såsom biologi, biokemi, toksikologi osv. i høj grad bør rette opmærksomheden mod den sociale og kulturelle undersøgelse af, på hvilke punkter hovedvægten skal lægges ved en forbedring af miljøet, og hvilke faktorer der kan muliggøre eller lette beslutninger, der træffes på grundlag af de videnskabelige forskningsresultater.

4.2. Udvalget konstaterer, at livet i bycentrene ofte præges af utilfredshed forårsaget af luft- og støjforurening, transport, »sanering« af visse kvarterer uden

⁽¹⁾ EFT nr. C 35 af 16. 2. 1976.

hensyntagen til befolkningernes interesse, »planløs« bydannelse, utilstrækkelige rekreative områder, utilstrækkelige bestræbelser inden for kollektiv transport osv. Visse af disse problemer forekommer i øvrigt også på landet. En analyse af tilfældene burde gøre det muligt bedre at indkredse årsagerne til forværringen af bymiljøet og konsekvenserne heraf for indbyggernes helbred og levevilkår.

4.3. I en udtalelse om behandlingen af affald udtalte Udvalget sig om nødvendigheden af en forebyggende indsats fremfor en helbredende indsats på miljøområdet ⁽¹⁾, f. eks. anvendelsen af genanvendelige, genbrugelige og ikke-forurenende materialer. Det tager med glæde til efterretning, at der forskes i forbrugsgoders varighed. Det ønsker, at Kommissionen undersøger, hvorledes man kan fremme markedet for papir og andre genbrugsprodukter.

5. Både videnskabelige kredse og offentligheden har i de seneste år ved flere lejligheder været opskræmt over forskellige videnskabelige opdagelser, som påviste en potentiel fare ved visse produkter eller teknologier (monomert vinylchlorid eller freon anvendt som fremdrivningsgasser, asbest, erucasyre i rapsolie, rødt slam, osv.).

I hvert enkelt tilfælde er langvarige og kostbare videnskabelige undersøgelser nødvendige for at få påvist, om de indledende arbejder er holdbare. Selv om Kommissionen og Rådet teoretisk hylder det princip, at et produkts uskadelighed skal være fastslået, inden det markedsføres, har det i praksis vist sig at kunne være vanskeligt at overholde dette princip som følge af de meget betydelige industrielle interesser, der står på spil, og den usikkerhed, der i nogen grad omgærder de videnskabelige resultater. Der kan således bestå visse farer for miljøet, når supplerende videnskabelige undersøgelser ikke har skabt mulighed for en stillingtagen baseret på videnskabelig sikkerhed.

I nogle tilfælde er det industrien (lægemidler, levnedsmiddeltilsætningsstoffer), som skal levere beviset for uskadelighed, men dette er ikke tilfældet generelt.

Det er derfor Udvalgets opfattelse, at der bør afsættes midler til imødegåelse af presserende tilfælde.

6. Udvalget mener endvidere, at det måske ville være hensigtsmæssigt at overveje at lade miljø- og klimatologiforskningsprogrammet omfatte visse delområder, som på én gang henhører under miljøbeskyttelse og klimatologi, herunder f. eks. hydrologi, som er af stor betydning for landbruget, hydroelektrisk energi og drikkevandsforsyning.

7. Udvalget finder, at det ville være hensigtsmæssigt at undersøge de økonomiske og sociale omkostninger som følge af de forskellige gener samt de eventuelle økonomiske virkninger af beskyttelsesforanstaltninger (anbringelse af investeringer, virksomhedernes konkurrenceevne osv.) og metoderne til at opnå balance mellem omkostninger og udbytte, herunder de sociale omkostninger. Det ville sætte pris på, om man i forskningsprioriteringen valgte de projekter, der kan bidrage til at gøre det lettere at vurdere miljøvirkningerne i lighed med, hvad Kommissionen har foreslået.

8. De midler, Fællesskabet har investeret i forskningen, udnyttes kun fuldt ud, såfremt der investeres tilstrækkeligt i oplysningsvirksomhed, både i videnskabelige kredse, pressen, offentligheden, diverse bevægelser, organer og institutioner, som berøres af bestemmelser på miljøområdet.

9. Udvalget glæder sig over, at Kommissionen har styrket sine forbindelser med miljøbeskyttelsesorganisationer og med erhvervsorganisationer og fagforeninger samt forbrugerorganisationer, som har interesse i miljøproblemer. Det ønsker, at disse forbindelser opretholdes og udvikles.

10. Udvalget vil gerne generelt understrege den opfattelse, som det flere gange tidligere har givet udtryk for, nemlig at det er vigtigere at forebygge gener end at bekæmpe virkningerne af disse. Det ser med tilfredshed på, at Kommissionen i sit program har lagt vægt på de forebyggende foranstaltninger.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

⁽¹⁾ Jf. Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse offentliggjort i EFT nr. C 16 af 23. 1. 1975 vedrørende forslag til Rådets direktiv om bortskaffelse af affald.

Udtalelse om

- forslag til Rådets forordning (EØF) om ændring af forordning (EØF) nr. 1 655/76 om videreførelse af undtagelsesordningen for indførsel til Det forenede Kongerige af smør fra New Zealand
- forslag til Rådets forordning (EØF) om indførsel på særlige betingelser af new zealandsk smør til Fællesskabet

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 193 af 31. juli 1980, side 3 og 5.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 22. juli 1980 i medfør af artikel 43 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE
UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig art. 43,

under henvisning til anmodning af 22. juli 1980 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber om Udvalgets udtalelse om

»forslag til Rådets forordning (EØF) om ændring af forordning (EØF) nr. 1655/76 om videreførelse af undtagelsesordningen for indførsel til Det forenede Kongerige af smør fra New Zealand«,

»forslag til Rådets forordning (EØF) om indførsel på særlige betingelser af new zealandsk smør til Fællesskabet«,

under henvisning til beslutning truffet af Udvalgets præsidium den 23. september 1980 om at pålægge Landbrugsafdelingen at forberede Udvalgets arbejde, herunder beretningen,

under henvisning til udtalelse vedtaget af Landbrugsafdelingen på mødet den 9. oktober 1980,

under henvisning til forhandlingerne på den 182. plenarforsamling, mødet den 30. oktober 1980,

under henvisning til beslutningen om at udpege Berns til hovedordfører samt til forhandlingerne på

den 184. plenarforsamling, mødet den 11. december 1980 —

med 52 stemmer mod 20, mens 14 undlod at stemme

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

1. Den særlige ordning, som indførtes ved protokol nr. 18 til tiltrædelsestraktaten, har siden 1978 gjort det muligt at afsætte det fastsatte smørkontingent, men endvidere har den mængde new zealandsk smør, som solgtes på det britiske marked, undertiden i vid udstrækning oversteget, hvad der var tildelt new zealandsk smør som dets andel i det totale smørsalg i Storbritannien (25 %).

2. Den ikke fejlfri forvaltning af den mængde new zealandsk smør, som importeredes i henhold til »undtagelsesordningen«, har i perioder bragt forstyrrelser på EFs marked på et tidspunkt, hvor dette var udsat for særlig alvorlige vanskeligheder.

3. Med tanke på disse vanskeligheder har Kommissionen foreslået, at man nedsætter den mængde new zealandsk smør, som må importeres til Det forenede Kongerige, med 20 000 t (hvorefter der må importeres 95 000 t) inden udgangen af 1980; der foreslås tillige en nedsættelse af den særlige importafgift på den smørmængde, som endnu ikke

er markedsført på det tidspunkt, hvor Rådet træffer sin afgørelse.

4. Dette initiativ fra Kommissionens side blev godkendt af Rådet den 30. september 1980. Udvalget bemærker, at den reduktion, som der blev truffet afgørelse om, vil mindske vanskelighederne på EFs marked for mejeriprodukter og bringe en ordening, som har vist sig at være utilstrækkelig i flere henseender, til ophør.

5. Kommissionen foreslår endvidere en ny ordening for importen af new zealandsk smør fra 1. januar 1981.

Ifølge Kommissionen skulle denne nye ordening afhjælpe de ulemper, som man hidtil har kunnet konstatere i forvaltningen af de importerede smørmængder.

6. Udvalget kan ikke bifalde den nye ordening, som Kommissionen påtænker, da det eneste new

zealandske afsætningsorgan herved — for et ikke ubetydeligt smørkontingents vedkommende — ville få en absolut garanti for adgang til EF, uanset situationen og vanskelighederne på EF-markedet. Blev der indgået en sådan aftale, ville der på ubegrænset tid opstå en situation, som kun vanskeligt ville kunne forliges med kravene til den fælles landbrugs-politik.

7. Udvalget er dog enig med Kommissionen i, at man bør fastholde de traditionelle bånd og gode økonomiske og politiske forbindelser med New Zealand.

Udvalget opfordrer derfor Kommissionen til at overveje det betimelige i, at man inden for rammerne af EFs handelspolitik med tredjelande undersøger, hvilken indsats EF eventuelt kan gøre for at sætte New Zealand i stand til at afsætte en del af sit overskud af mejeriprodukter.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

BILAG

til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse

Forkastet ændringsforslag

Følgende ændringsforslag, som blev indgivet i overensstemmelse med forretningsordenen, blev forkastet under forhandlingerne.

Side 2

Pkt. 6 affattes således:

»Afdelingen mener, at Kommissionens forslag om fortsat at give New Zealand adgang til EF-markedet for mejeriprodukter i det store og hele kan godkendes«.

Resultat af afstemningen

34 stemte for, 47 stemte imod, 13 undlod at stemme.

Udtalelse om udkast til Rådets henstilling om registrering af arbejde vedrørende rekombinant desoxyribonukleinsyre (DNA)

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 214 af 21. august 1980, side 7.

A. UDTALESENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 25. september 1980 i medfør af artikel 198 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 198,

under henvisning til anmodning af 25. september 1980 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber om Udvalgets udtalelse om »udkast til Rådets henstilling om registrering af arbejde vedrørende rekombinant desoxyribonukleinsyre (DNA)«,

under henvisning til beslutning truffet af Udvalgets præsidium den 23. september 1980 om at pålægge Afdelingen for miljøbeskyttelse, sundhedsvæsen og forbrug at udarbejde udtalelse om udkastet,

under henvisning til udtalelse vedtaget af nævnte afdeling på mødet den 25. november 1980,

under henvisning til mundtlig beretning aflagt af ordføreren, Heuser, samt den af hende fremlagte studie,

under henvisning til forhandlingerne på den 184. plenarforsamling den 10. og 11. december 1980, mødet den 10. december 1980,

under henvisning til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om »forslag til Rådets direktiv om sikkerhedsforanstaltninger mod formodede risici i forbindelse med DNA-rekombinationsarbejde« vedtaget på plenarforsamlingen den 17. juli 1979 ⁽¹⁾,

under henvisning til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om »forslag til flerårigt forsknings- og udviklingsprogram for Fællesskabet inden for biomolekylær teknik (indirekte aktion 1981-1985)« vedtaget på plenarforsamlingen den 3. juli 1980 ⁽²⁾ —

med 67 stemmer mod 12, mens 5 undlod at stemme

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

1. Udvalget tilslutter sig principperne i Kommissionens forslag. Det udtrykker især tilfredshed med, at Kommissionen — i modsætning til sit direktivforslag fra 1978, hvorefter der skulle indføres tilladelsespligt for alt arbejde med rekombinant DNA — nu anser det for tilstrækkeligt, at eksperimenter anmeldes hos de ansvarlige nationale eller regionale myndigheder.

2. Udvalget er imidlertid af den opfattelse, at den påtænkte procedure — med anmeldelse af alle arbejder — vil resultere i et uoverskueligt indberetningsmateriale og en ophobning af administrativt arbejde. Det finder det mere rimeligt, at der fastsættes bestemte kriterier for, hvornår anmeldelse overhovedet skal være obligatorisk, samt at der derudover indføres en tilladelsespligt for særlig risikofyldt arbejde. Udvalget er klar over, at det med den nuværende viden netop er vanskeligt at fastsætte sådanne kriterier, og det henviser i denne forbindelse til sin studie over »sikkerhedsforanstalt-

⁽¹⁾ EFT nr. C 247 af 1. 10. 1979.

⁽²⁾ EFT nr. C 230 af 8. 9. 1980.

ninger mod formodede risici i forbindelse med DNA-rekombinationsarbejde».

3. Udvalget har undersøgt valget af retsinstrument — henstilling eller direktiv. På baggrund af den nuværende viden foretrækker det direktivet, men ønsker dog at lade sin endelige holdning være betinget af udfaldet af den planlagte høring.

4. Direktivet foretrækkes, fordi:

— henstilling er ikke tilstrækkelig effektiv til opnåelse af en virkelig harmonisering af medlemsstaternes lovgivning;

— der ganske vist på kort sigt ikke synes at være nogen risiko forbundet med DNA-arbejde, hvorimod konsekvenserne på lang sigt godt kan blive alvorlige;

— vor nuværende videnskabelige viden tilsiger os, at de formodede risici i forbindelse med DNA-rekombinationsarbejde kun er ringe, men de kan især gøre sig gældende ved anvendelse af patogene organismer som bærer eller vært;

— en harmonisering af medlemsstaternes lovgivning samt af de frivillige kontrol- og sikkerhedsforanstaltninger, som er baseret på nationale henstillinger, er nødvendig af konkurrencemæssige grunde.

5. Med henblik på en tilpasning af direktivets bestemmelser til den stadige udvikling i den videnskabelige forskning bør der nedsættes en forvaltningskomité, som — efter høring af et rådgivende udvalg sammensat af repræsentanter for viden-

skaben og samfunds- og erhvervsorganisationerne — træffer afgørelse om ændring af listen over ikke-anmeldelsespligtige, anmeldelsespligtige og tilladelsespligtige eksperimenter.

6. Udvalget savner især de supplerende betingelser for indførelse af anmeldelsesproceduren, som er anført i dets udtalelse af 17. juli 1979, nemlig:

»For de anmeldelsespligtige eksperimenter bør de ansvarlige myndigheder indrømmes en indsigelsesret, således at de inden for en bestemt tidsfrist kan pålægge betingelser eller udstede forbud — i begge tilfælde ledsaget af en detaljeret begrundelse».

»Kun eksperimenter inden for et nøje defineret forskningsområde bør være bundet af en tilladelsespligt; kriteriet kunne f. eks. være, at de pågældende eksperimenter er forbundet med mere end hypotetiske risici for miljøet og for de personer, der deltager i forsøget. Her vil der bl. a. være tale om eksperimenter med højpatogene mikroorganismer (f. eks. kopper) eller om overførsel af genetiske informationer fra særlig farlige toxiner (f. eks. slangegift)».

7. Udvalget påpeger, at det har udarbejdet en studie over »sikkerhedsforanstaltninger mod formodede risici i forbindelse med DNA-rekombinationsarbejde«, i hvilken der foretages en undersøgelse af problemerne omkring DNA-rekombinationsarbejde. Denne studie danner også forstadiet til en høring af eksperter fra videnskab, sundhedsvæsen, landbrug, erhvervsliv, fagforeninger og generelle interessegrupper.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

BILAG**til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelser**

Følgende ændringsforslag blev forkastet under forhandlingerne:

1. Side 2 — pkt. 2

Anden og tredje sætning udgår, dvs.

»Den finder . . . DNA-rekombinationsarbejde«.

Resultatet af afstemningen

9 stemte for, 68 stemte imod, 6 undlod at stemme.

2. Pkt. 3 — 7 inkl.

Teksten erstattes af følgende:

»3. Afdelingen mener af følgende tre årsager, at en henstilling vil være velegnet til opnåelse af en virkelig harmonisering af den nationale lovgivning:

- Der er ikke blevet påvist kortsigtede risici i forbindelse med DNA-rekombinationsarbejde.
- Næsten alle videnskabsmænd er nu enige om, at de eneste formodede risici, der stadig kan være til stede, er knyttet til eksperimenter med kendte patogene organismer; for sådanne organismer er allerede truffet beskyttelsesforanstaltninger, som kontrolleres af eksisterende organer i medlemsstaterne.
- En henstilling ville sætte medlemsstaterne i stand til i fællesskab at tilpasse deres kontrolsystemer til den hastige udvikling på det videnskabelige område«.

4. Afdelingen har udarbejdet en studie, hvor DNA-rekombinationsarbejde gøres til genstand for en tilbundsgående undersøgelse. Da næsten alle videnskabsmænd nu generelt er enige om, at der på kort sigt ikke eksisterer nogen fare, samt at de eneste risici, der fortsat kan være til stede, er knyttet til eksperimenter med kendte patogene organismer, og specielt på baggrund af resultaterne af de ekspertmøder, som Kommissionen foranstaltede i sommeren 1980, er yderligere høringer af Det økonomiske og sociale Udvalg nu overflødige«

Begrundelse

Afdelingen finder, at et direktiv vil være et uegnet retsinstrument, fordi det vil tage så lang tid at tilpasse dets bestemmelser til den konstante og hastige udvikling i den videnskabelige forskning via en eventuel forvaltningskomité på EF-plan eller et »udvalg for tilpasning til den tekniske udvikling«, at andre industrilande som f. eks. USA og Japan hurtigt vil få et meget stort forspring i forhold til Fællesskabet inden for en teknologi, som er af vital betydning for fremtidig økonomisk vækst, velstand og velfærd.

Resultatet af afstemningen

19 stemte for, 65 stemte imod, 1 undlod at stemme.

Udtalelse om Forslag til Rådets beslutning om Fællesskabets godkendelse af Den europæiske Transportministerkonferences udkast til resolution om indførelse af en CEMT-tilladelse til international transport af flyttegods

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 299 af 18. november 1980, side 8.

A. UDTALESENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 26. september 1980 i medfør af artikel 75 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 75,

under henvisning til anmodning af 26. september 1980 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber om Udvalgets udtalelse om det pågældende spørgsmål ⁽¹⁾,

under henvisning til beslutning truffet af Udvalgets formand den 3. oktober 1980 om at pålægge Afdelingen for transport og kommunikation at udarbejde udtalelse om forslaget (forretningsordenens artikel 22),

under henvisning til afdelingens udtalelse vedtaget på det 134. møde den 12. november 1980,

under henvisning til mundtlig beretning aflagt af ordføreren, Renaud (forretningsordenens artikel 29),

under henvisning til forhandlingerne på den 184. plenarforsamling den 10. og 11. december 1980 (mødet den 10. december), og

ud fra følgende betragtning:

Formaliteterne i forbindelse med international transport af flyttegods bør forenkles ved indførelse af et fælles dokument, gældende for alle CEMTs medlemslande —

enstemmigt

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

Udvalget godkender i princippet Kommissionens forslag til beslutning, dog under forbehold af nedenævnte generelle bemærkninger.

International transport af flyttegods omfattes for øjeblikket af Rådets første direktiv af 23. juli 1962 om indførelse af fælles regler for visse former for godstransport ad landevej mellem medlemsstaterne.

Dette første direktiv indeholder i bilag II en liste over transportformer, der skal fritages for kontingentordninger, men som kan underkastes krav om tilladelser. Disse tilladelser skal stemme overens med en standardmodel, der blev indført ved direktiv 65/269/EØF af 13. maj 1965, ændret ved direktiv 73/169/EØF af 25. juni 1973. Hensigten med direktivet fra 1962 var at forenkle reglerne for en del, hovedsageligt meget specielle transportere, der under ingen omstændigheder påvirker markedet synderligt.

⁽¹⁾ EFT nr. C 299 af 18. 11. 1980, side 8.

Den europæiske Transportministerkonference, der er en institution med deltagelse fra flere regeringer end EF-medlemsstaternes (19 lande er medlemmer), har ofte taget EF-bestemmelser op og fremlagt dem for medlemslandene i form af resolutioner.

Det bemærkes i den forbindelse, at CEMTs resolutioner ikke er bindende, idet landene frit kan tage forbehold over for et hvilket som helst punkt eller over for en resolution som helhed.

Med hensyn til transport af flyttegods er CEMT-teksten en nøjagtig gentagelse af EF-direktivet, der principielt tilsigtede at fritage denne type transport for kontingentordninger. Bilateral transport er tilpasset ordningen for international transport og følger denne ordnings regler om tilladelser uden kontingenter. Disse bestemmelser anvendes naturligvis af lande, der underkaster alle deres internationale transporter kontingentordninger. CEMT-reglerne omfatter ligeledes fri transittrafik og mulighed for at udføre multilaterale transporter, men på disse to punkter har to af EFs medlemsstater, nemlig Forbundsrepublikken Tyskland og Frankrig, taget forbehold. Det samme har ansøgerlandet Spanien og Jugoslavien.

Målet med CEMTs arbejde er at få indført en tilladelse til transport af flyttegods, så det ikke skal være nødvendigt at indhente tilladelser til hver enkelt transport i hele denne tilladelses gyldighedsperiode, som fastsættes af det land, der udsteder tilladelsen.

Det nævnes i resolutionen, at ændringen af ordningen for international transport af flyttegods skyldtes en anmodning fra Fédération internationale des déménageurs internationaux (FIDI), sammenslutningen af internationale flyttefirmaer.

EF-Kommissionen er opmærksom på den udvikling, der er i gang inden for CEMT: den finder, at der kunne opstå konflikt mellem den ordning, der lægges op til i forslaget til resolution om indførelse af en CEMT-tilladelse til international transport af flyttegods, og den nuværende EF-ordning.

Derfor mener den, at EF-ordningen for transport af flyttegods mellem medlemsstaterne bør tilpasses den ordning, der planlægges inden for CEMT, samt at EF-medlemsstaternes stillingstagen til spørgsmålet må formuleres på EF-plan. Den foreslår derfor Rådet at vedtage en beslutning om godkendelse af CEMT-resolutionen med virkning fra 1. januar 1982.

CEMT-resolutionens tekst og modellen til CEMT-tilladelsen til international transport af flyttegods optræder som bilag til forslaget til EF-beslutning og vil således komme til at udgøre en integrerende del af denne. Det fremgår af disse dokumenter og af begrundelsen, at firmaer, der har CEMT-tilladelsen, kan virke på multilateral basis. Dog omtales det, at visse lande har taget forbehold på dette punkt.

Generelle bemærkninger

1. Det må anbefales, at EF godkender CEMTs udkast til resolution om indførelse af en CEMT-tilladelse til international transport af flyttegods, da den nye tilladelse gør det muligt at afskaffe nogle formaliteter, der for tiden må opfyldes i forbindelse med sådanne transporter.

2. Imidlertid er der i udkastet til CEMT-resolution tale om multilaterale tilladelser til international transport af flyttegods, men sådan transport er omfattet af Rådets første direktiv af 25. juli 1962, der indførte en liberalisering omfattende bilaterale, kontingentfrie tilladelser, som EFs medlemsstater har anvendt i forbindelse med deres bilaterale aftaler.

Iøvrigt er CEMT-ordningen, som Kommissionen ønsker at bringe EF-reglerne for international transport af flyttegods i overensstemmelse med, i modsætning til EF-Ministerrådets beslutninger ikke bindende. I bilagene til forslaget — resolutionsudkastet og modellen til tilladelsen — nævnes udtrykkeligt forbehold fra flere staters side.

3. Under disse omstændigheder vil EFs godkendelse af CEMTs resolution i dens nuværende form ikke i sig selv medføre, at der etableres samme ordning i de 19 europæiske lande, eftersom forbehold fra flere af CEMTs medlemslande — herunder også lande, der tillige er medlemmer af EF — indgår i de tekster, der er forelagt ØSU til udtalelse. Gennemføres CEMT-resolutionen i EF i dens nuværende udformning, kan det afstedkomme en del usikkerhed, da dens indhold varierer fra stat til stat. Den kan også forvride konkurrencevilkårene mellem transportvirksomheder fra henholdsvis EF- og tredjelande, hvor sidstnævnte i deres hjemlande er undergivet mere fleksible regler for køre- og hviletider. CEMT-resolutionen indebærer desuden, at køretøjer fra tredjelande vil kunne operere inden for EF uden tidsmæssig begrænsning og uden at vende tilbage til deres hjemsted, hvilket yderligere ville øge konkurrenceforvridningen.

At CEMT-tilladelsen er multilateral, og at hver af de 19 stater frit kan fastsætte dens gyldighedsperiode for sine statsborgere, kan skabe forvirring og usikkerhed med hensyn til EFs regler for transport af flyttegods.

4. Men for at opnå den smidiggørelse af international transport af flyttegods, der er målet med CEMTs arbejde, kan det overvejes for disse transportere at indføre et dokument med gyldighed i CEMTs medlemslande, herunder EFs medlemsstater; dette dokument skal:

- som enhedsdokument med gyldighed i alle CEMTs medlemslande sikre forenklede formaliteter,
- af energisparehensyn sikre god udnyttelse af flyttekøretøjerne ved at tillade, at disse medtager gods til destination beliggende i en stat, der passeres på hjemvejen, når denne går igennem et eller flere af CEMTs medlemslande.

Derfor stiller Udvalget forslag om ændring af det til forslaget til beslutning vedføjede resolutionsudkast og dets bilag I (artikel 1 og 4). Disse ændringer præciseres nedenfor under særlige bemærkninger.

5. Udvalget mener, at CEMTs og EFs ønsker om smidiggørelse kan opfyldes, uden at det medfører forstyrrelser, hvis kontrollen med internationale transportere af flyttegods giver mulighed for at sikre, at køretøjer, der er udstyrede med CEMT-tilladelsen til international transport af flyttegods, med hensyn til den benyttede rute og arten af det transporterede

gods opfylder forskrifterne i den således ændrede resolution.

Særlige bemærkninger

UDKAST TIL RESOLUTION

Side 3 første linje: Ordet »multilateral« (foran »tilladelse«) udgår.

BILAG I

Artikel 1:

Udtrykket »på multilateral basis« udgår.

Artikel 4, stk. 1:

Der tilføjes et afsnit med følgende ordlyd:

»Tilladelserne dækker transport af flyttegods mellem det land, hvor køretøjer er indregistreret, og et andet af CEMTs medlemslande, samt vice versa. Der kan medføres gods på den normale returrute og til lande, der passeres i transit.«

Artikel 4, stk. 4, første punktum:

Ordene »fastsættes af det medlemsland, der udsteder dem« udgår; i stedet læses »er ét år«.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om støtte til skibsbygningsindustrien

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 261 af 8. oktober 1980, side 3.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 6. oktober 1980 i medfør af artikel 198 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 198,

under henvisning til anmodning af 6. oktober 1980 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber om Udvalgets udtalelse om »forslag til Rådets direktiv om støtte til skibsbygningsindustrien«,

under henvisning til beslutning truffet af Udvalgets formand den 22. oktober 1980 om at pålægge Afdelingen for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser at udarbejde udtalelse om forslaget,

under henvisning til udtalelse vedtaget af Afdelingen for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser på mødet den 26. november 1980,

under henvisning til mundtlig beretning aflagt af ordføreren, Laval, og

under henvisning til forhandlingerne på den 184. plenarforsamling den 10. og 11. december 1980, mødet den 11. december 1980 —

enstemmigt, idet dog 3 undlod at stemme

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

Udvalget godkender direktivforslaget under forbehold af følgende bemærkninger:

Almindelige bemærkninger

1.1. Skibsbygningsindustrien er fortsat inde i en krise, som nu har været ved i adskillige år. De seneste statistiske oplysninger bekræfter dette. I betragtning af de vanskeligheder, som dette indebærer for EFs økonomiske og sociale udvikling, må der snarere siges at være tale om en forværring.

1.2. Kommissionen understreger i sin seneste rapport om skibsbygningsindustrien i Fællesskabet bl. a., at EF-skibsværfternes ordrebeholdninger forsat er meget lave. Udviklingen i beskæftigelsen følger faldet i produktionen, idet der i den civile nybygningsindustri i 1979 blev nedlagt 22 000 arbejdspladser. I første halvår 1980 nedlagdes i denne sektor yderligere 10 000 arbejdspladser i EF som helhed.

1.3. Derimod synes tredjelandes andel af verdensmarkedet som helhed at øges. Således opnåede Japan i årets første seks måneder cirka 50 % af alle nye ordrer i verden, og dets andel på eksportmarkederne steg til 82 %, mens de europæiske værfters ordrer faldt med ca. 70 % i første halvår 1980.

Nok har faldet i skibsværfternes aktivitet været et næsten generelt fænomen i hovedparten af produktionsområderne, men der bør dog foretages en nærmere analyse.

I Japan faldt aktiviteten i perioden 1975-1979 med ca. 40%. Men selv om den japanske regering som led i en OECD-aftale fra marts 1976 havde henstillet at sætte et loft på produktionen på 3,8 mio KBRT, steg skibsværfternes produktion i 1979 til 4,5 mio og forventes i 1980 at blive på 5 mio.

1.4. Om EFs skibsværfter kan siges, at selv om forholdene fra én medlemsstat til en anden er forskellige i henseende til omstrukturings- og saneringsindsatsen, nåede produktionskapacitets-sænkningen og reduktionen af ansatte et niveau, som ikke kan overskrides, uden at skibsværfternes eksistens kommer i fare.

Forventningen om en meget svag stigning i den økonomiske aktivitet og forskellen i den konkurrencemæssige placering på verdensmarkedet vil bevirke, at ordretilgangen til EFs industri, i hvert fald for 1980 og 1981, vil ligge på et meget lavt niveau (i størrelsesordenen 2 til 2,5 mio KBRT), hvilket vil påvirke produktionen, således at beskæftigelsen for i værste fald ca. 30 000 ansatte i den civile skibsbygningsindustri vil være truet.

2. Under disse omstændigheder understreger Udvalget som anført i Rådets resolution af 19. september 1978 om sanering af skibsbygningsindustrien, at der i EF må bevares en sund og konkurrencedygtig skibsbygningsindustri, hvis aktivitet står i forhold til omfanget af EFs samhandel ad søvejen, således at EFs økonomiske, sociale og strategiske betydning kan fastholdes.

3. Udvalget understreger, at det foreliggende direktivforslag — i øvrigt lige som forordningsforslaget om indførelse af tilskud fra Socialfonden til støtte til sikring af indkomstniveauet for arbejdstagere i skibsbygningsindustrien, som Udvalget for ganske nylig afgav udtalelse om — bl. a. udgør et af de elementer, som er nødvendige i EFs indsats, navnlig i den nuværende situation, hvor sektorens overlevelsesmuligheder er alvorligt i fare. Forslaget er imidlertid meget begrænset, når man ser på omfanget af de problemer, som sektoren i øjeblikket står overfor. Udvalget er derfor overrasket over, at Kommissionen ikke klart i sit forslag (navnlig i art. 6) anfører, hvad den har anført i begrundelsen, nemlig at det er hensigtsmæssigt at fortolke begrebet omstrukturering således, at vægten lægges på modernisering og rationalisering, frem for blot på kapacitetsindskrænkning, som det tidligere har været tilfældet.

3.1. Udvalget mener, at andre konkrete foranstaltninger er påkrævet, hvis man vil lette sektorens tilpasning til de nu herskende markedsforhold, og anmoder om, at EF-instanserne snarest tager stilling til eksempelvis spørgsmålet »ophugning — ombygning«, hvorom Kommissionen har udarbejdet et oplæg. Udvalget mener videre, at konkrete foranstaltninger til støtte for forskning og udvikling, navnlig med henblik på mere vidtgående standardisering af nybygninger, ville være overmåde onskværdigt, ligesom også sådanne foranstaltninger ville bidrage til sektorens bevarelse og udvikling.

3.2. Med hensyn til Japans systematiske overskridelse af den årsproduktion på 3,8 KBRT, som var fastsat som led i en OECD-aftale fra marts 1976, anmoder Udvalget — efter at have noteret sig de indsigelser, Fællesskabet allerede har gjort på det tekniske plan — om, at Fællesskabet på højeste niveau træffer enhver egnet foranstaltning til at få aftalen overholdt.

4. Det femte direktiv følger hovedlinjerne i det fjerde og de foregående direktiver og fastholder det grundprincip, som samtlige direktiver er baseret på, nemlig at der på den ene side tilstræbes harmonisering af national støtte og på den anden gradvis nedsættelse af en vis del af støtten.

De kommentarer, Udvalget tidligere har fremsat, bl. a. i udtalelsen om det fjerde direktiv (EFT nr. C 84 af 8. 4. 1978), står følgelig ved fuld magt.

I det femte direktiv lægges vægten imidlertid i større grad på ganske bestemte aspekter, ligesom direktivet indeholder nyskabelser for andres vedkommende, hvilket — i betragtning af de nationale ordningers forskelligartethed — muliggør en mere overordnet og virkelighedsnær indfaldsvinkel. Disse forbedringer til trods anføres det ikke udtrykkeligt i art. 6, at markedsforholdene er unormale på grund af påvirkninger udefra.

Udvalget deler Kommissionens bange anelser med hensyn til manglende gennemsigtighed med visse finansielle foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet vedrørende virksomhederne i denne sektor.

Endelig lægger Udvalget særlig vægt på, at der i det foreliggende forslag i højere grad tages hensyn til regionale og sociale spørgsmål (navnlig i art. 4 og 5).

Særlige bemærkninger*Artikel 4*

Støtte, der ydes som redningsforanstaltning, må principielt ikke antage form af produktionsstøtte, men medlemsstaterne bør finde frem til et passende retsmiddel, eftersom der jo i øjeblikket opereres med forskelligartede støtteordninger.

Artikel 5

Udvalget håber, at specifikke forslag om en fælles indsats fra EF og medlemsstaterne snart vil blive lagt frem, så omstruktureringens sociale og regionale konsekvenser kan imødegås. Udvalget finder denne artikel overmåde positiv, men anmoder dog om tydeliggørelse af udtrykket »normale omkostninger«, navnlig set i forhold til sociale omkostninger.

Artikel 6

Udvalget skal henvise til de almindelige bemærkninger ovenfor og finder det helt nødvendigt, at det i artikel 6 udtrykkeligt anføres, at omstrukturering af sektoren i den i øjeblikket herskende situation skal fortolkes som modernisering og rationalisering frem for blot kapacitetsindskrænkning, således som tilfældet hidtil har været; artiklen bør også omfatte reparationsarbejder, som er en sektor, der er lige så hårdt ramt af krisen.

Når det i artikel 6 hedder, at »det er en forudsætning for ydelsen af støtten, at der opstilles målsætninger for en strukturomlægning af sektoren, således at

værftsindustrien bliver konkurrencedygtig og efterhånden kan klare sig uden støtte«, kan dette afstedkomme tvivlstilfælde. Udvalget skal derfor pege på, at strukturomlægning forudsætter tilstrækkelig lange frister, og at støttens størrelse ikke blot skal afhænge af strukturomlægningens formål, men også af markedsudviklingen og konkurrenceforholdene på verdensplan.

Artikel 8

Med hensyn til støtten til skibsredere til køb af skibe fremhæver Udvalget, ligesom i udtalelsen om det fjerde direktiv, at EFs skibsværfter bør informeres om planlagte skibsordrer, så de får mulighed for at afgive tilbud og evt. sikre sig disse ordrer.

Artikel 9

Finansieringsforanstaltninger, som træffes af medlemsstater over for virksomheder, som de selv ejer, skal ikke betragtes som statsstøtte, hvis de kan sidestilles med foranstaltninger, som en privat virksomhed eller koncern træffer under tilsvarende omstændigheder.

Artikel 11, stk. 2

Udvalget finder det nødvendigt, at man i denne artikel anfører en frist, som Kommissionen skal overholde, i særdeleshed så forhandlinger om ordrer ikke handicappes af alt for tyngende frister.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

BILAG**til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse**

Følgende passage i afdelingens udtalelse udgik efter vedtagelse af et ændringsforslag under forhandlingerne:

Side 5, stk. 1

»... såsom udligning af driftstab, genopbygning af kapitalen og tilskud uden tilbagebetalingspligt«.

Resultatet af afstemningen:

29 stemte for, 19 stemte imod, 15 undlod at stemme.

Udtalelse om forslag til Rådets afgørelse om vedtagelse af tredje handlingsplan (1981-1983) vedrørende videnskabelig og teknisk information og dokumentation

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 278 af 28. oktober 1980, side 4.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 15. oktober 1980 i medfør af artikel 198 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 198,

under henvisning til anmodning af 15. oktober 1980 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber om Udvalgets udtalelse om »forslag til Rådets afgørelse om vedtagelse af tredje handlingsplan (1981-1983) vedrørende videnskabelig og teknisk information og dokumentation«⁽¹⁾,

under henvisning til beslutning truffet af Udvalgets præsidium den 28. oktober 1980 om at pålægge Afdelingen for energi og nukleare anliggender at udarbejde udtalelse om forslaget,

under henvisning til udtalelse vedtaget af Afdelingen for energi og nukleare anliggender (ordfører: Zünkler) på det 60. møde den 28. november 1980,

under henvisning til forhandlingerne på mødet den 10. december 1980 (184. plenarforsamling, den 10. og 11. december 1980), og

ud fra følgende betragtninger:

1. Hvis den hastige forøgelse af menneskets viden skal udnyttes rationelt, er det nødvendigt at

sætte ind med de mest moderne tekniske og organisatoriske hjælpemidler. Den videnskabeligt-tekniske videreudvikling af innovationer, som mere end nogensinde danner grundlag for fastholdelse og konsolidering af Det europæiske Fællesskabs stilling i verden, afhænger i vid udstrækning af de praktiske muligheder for udnyttelse af det tilrådighedstående dataudstyr.

2. Netforbindelser mellem de databanker, som findes i EF-landene, mangedobler udnyttelsesmulighederne. Netforbindelsen bevirker endvidere, at den videnskabeligt-tekniske viden får mulighed for at udvikle sig parallelt i hele Fællesskabet. Fælles forvaltning af data bliver således en af de grundlæggende forudsætninger for en ekspansiv, harmonisk videreudvikling af Fællesskabet.
3. Kommissionens hidtidige indsats, som byggede på de to første treårige handlingsplaner, har bragt glædelige fremskridt med sig. Det standardiserede informationsnet EURONET blev gjort driftsklart, og der blev tilsluttet mangfoldige sektor-informationstjenester, som tilsammen udgør den omfattende videnskabeligt-tekniske dokumentationstjeneste DIANE med direkte mulighed for anvendelse. Dette er dog kun en spæd begyndelse, hvis man sammenligner med det informationstekniske udbud i f. eks. Det forenede Stater. Nye sektor-informationstjenester skal tilsluttes, de små og mellemstore virksomheders anvendelsesmuligheder forbedres, nye EF-lande medinddrages, og forbindelserne

⁽¹⁾ EFT nr. C 278 af 28. 10. 1980, s. 4.

med andre avancerede dokumentationsnet i verden intensiveres —

enstemmigt

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

1. Udvalget er enig med Kommissionen i, at en tredje handlingsplan vedrørende videnskabelig og teknisk information og dokumentation for perioden 1981-1983 er nødvendig og må udstyres med de fornødne midler, således at der kan ske en konsekvent videreførelse af de bestræbelser, der er udfoldet i de foregående år. Nærværende forslag til Rådets afgørelse hilses derfor velkomment.

2. Det er Udvalgets opfattelse, at det fortsat tilkommer Kommissionen inden for rammerne af en fornuftig arbejdsdeling at varetage opgaven med at fremme den fremtidige udbygning af Fællesskabets dokumentationsnet, at støtte de tilsvarende foranstaltninger og det tilsvarende udviklingsarbejde i medlemsstaterne og at samordne disse med sine egne informationstekniske aktiviteter samt at tilstræbe en tilslutning til avancerede oversøiske dokumentationsnet; at stille overførselskapacitet til rådighed er derimod de offentligtretlige netadministrationers opgave.

Udbydelsen af Online-informations- og dokumentationstjenesten bør derimod udelukkende være forbeholdt regionale institutter i offentlighedens tjeneste, såsom f. eks. universiteter, forskningsinstitutioner, sammenslutninger, samt især private informationstjenester, som drives med økonomisk gevinst for øje.

Kommissionen bør imidlertid tilskynde til en vis koncentration af databanker, så at der kan skabes grundlag for, at disse informationstjenester kan hvile økonomisk i sig selv, samtidig med at det må påses, at konkurrencen mellem disse tjenester til stadighed opretholdes.

3. Inden for rammerne af de opgaver, som herefter tilfalder Kommissionen, bifalder Udvalget sigtet med Kommissionens videre arbejde. Udvalget anser en løsning af nedenstående enkeltpunkter for vigtigst:

- en videre standardisering af formidlings- og informationstjenester med henblik på at sikre kompatibiliteten af udstyret og den fortsatte udvikling af ensartede kommandosprog samt informationsudvekslingen,

- fremme og udvikling af automatiske oversættelsestjenester for at på længere sigt nedbryde sprogbarrierer og for at lette især små og mellemstore virksomheders anvendelse af udenlandsk dokumentation,

- gennemførelse af reklameforanstaltninger for at øge bekendthedsgraden af informations- og dokumentationstjenester og for at intensivere udnyttelsen af disse samt oprettelse af yderligere hertil egnede informationsformidlingsorganer. Herunder indgår også fremme af efteruddannelsen af universitetsuddannede informationsformidlere,

- fortsatte bestræbelser henimod en omkostningsorienteret og brugervenlig pris- og afgiftspolitik, som muliggør en udnyttelse på bredere basis og på gunstige betingelser,

- en hensyntagen til interesserne i lande, som ønsker optagelse, og fremme af kommunikationen med højtudviklede informationsdokumentationstjenester i tredjelande for at bidrage til en informationspolitik, som er åben udadtil.

4. Udvalget kan på denne baggrund fuldt ud tilslutte sig det af Kommissionen foreslåede budget for EURONET, for forbrugerstøtte og marketing og nye teknologier og metodologier (kap. 1, 3 og 4). Med hensyn til udvikling af tjenester af høj kvalitet i Europa (kapitel 2) er det dog Udvalgets opfattelse, at den bevilling, som er afsat til proceduren med indkaldelse af forslag og opfølgning, endnu engang bør tænkes igennem på et kritisk og selektivt grundlag, da det i overensstemmelse med de i pkt. 3 nævnte hovedspørgsmål nu i højere grad drejer sig om at fremme de forhåndenværende muligheder for informationsformidling og at hæve dennes rentabilitet, men samtidig også at åbne adgangen for yderligere brugergrupper, især i forbindelse med økonomiske og sociale problemstillinger. Dette vil også kræve, at man på forhånd opstiller nogle tilfredsstillende udvælgelseskriterier.

5. Jo mere avanceret teknikken omkring lagring, forvaltning og udnyttelse af informationerne bliver, desto mere nødvendigt bliver det samtidigt at træffe egnede foranstaltninger til beskyttelse af de registrerede data, for så vidt angår specifikke oplysninger om personer og virksomheder eller oplysninger, som af andre grunde ikke uden videre må komme til offentlighedens kundskab.

Udvalget understreger kraftigt, at der må indføres egnede bestemmelser til rettidig forebyggelse af enhver form for misbrug af registerdata.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE
Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om sjette ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsninger af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (benzen)

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 285 af 4. november 1980, side 2.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 23. oktober 1980 i medfør af artikel 100 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 100,

under henvisning til Rådets anmodning af 24. oktober 1980 om Udvalgets udtalelse om »forslag til Rådets direktiv om sjette ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsninger af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (benzen)«,

under henvisning til beslutning tuffet af Udvalgets præsidium den 30. oktober 1980 om at pålægge Afdelingen for miljøbeskyttelse, sundhedsvæsen og forbrug at udarbejde udtalelsen,

under henvisning til mundtlig beretning aflagt af ordføreren, Beretta,

under henvisning til udtalelse vedtaget af Afdelingen for miljøbeskyttelse, sundhedsvæsen og forbrug på det 60. møde den 25. november 1980,

under henvisning til forhandlingerne på den 184. plenarforsamling den 10. og 11. december 1980, mødet den 10. december 1980, og

ud fra følgende betragtninger:

I direktiv 73/173/EØF af 4. juni 1973 er benzen opført blandt særlig farlige stoffer (klasse I a) ⁽¹⁾;

direktiv nr. 76/769/EØF af 27. juli 1976 indeholder bestemmelser om begrænsninger af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater ⁽²⁾;

ILO pålægger med henstilling 144 og konvention 136 af 2. juni 1971 om beskyttelse mod fare for benzen-forgiftning blandt andet medlemsstaterne i samtlige de tilfælde, hvor det er muligt, at erstatte benzen med andre og mindre skadelige stoffer;

der forefindes i nogle medlemsstater bestemmelser, som begrænser muligheden for anvendelse af benzen i forbindelse med forskellige erhvervs-mæssige aktiviteter ⁽³⁾;

Kommissionen mener, at direktivforslaget må vedtages hurtigst muligt for at sikre en øget beskyttelse af børns sundhed —

enstemmigt

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

⁽¹⁾ EFT nr. L 189 af 11. 7. 1973.

⁽²⁾ EFT nr. L 262 af 27. 9. 1976.

⁽³⁾ Italiensk lov nr. 245 af 5. 3. 1963 (*Gazzetta Ufficiale* af 21. 3. 1963).

1. Udvalget godkender Kommissionens initiativ, da der er tale om en konkret foranstaltning med henblik på at fjerne enhver mulig risiko for, at benzen forefindes i legetøj.

Udvalget finder dette initiativ absolut berettiget, da benzen er særlig farlig for børn, og fordi det er muligt at erstatte legetøjsartikler indeholdende benzen med andre uskadelige produkter.

2. Det er endvidere nødvendigt at gennemføre en EF-foranstaltning for at råde bod på de nationale lovgivningers uensartede bestemmelser vedrørende markedsføring og anvendelse, da disse uensartede bestemmelser ikke blot er en hindring for samhandelen, men også, og endnu vigtigere, gør det vanskeligt at gennemføre en effektiv beskyttelse af børns sundhed og sikkerhed.

3. Udvalget skal dog understrege, at man både internationalt (ILOs ovenfor anførte henstilling og konvention) og i nogle medlemsstater har angrebet benzen-problematikken mere omfattende, enten ved at fastsætte grænser for anvendelsen af benzen i en lang række produkter eller gennem indførelse af forebyggende sikkerhedsnormer for virksomheder,

miljø og befolkning i de tilfælde, hvor anvendelsen af benzen er tilladt.

4. Udvalget skal ikke undlade at gøre opmærksom på, at Kommissionen, skønt benzen er yderst toksisk og kræftfremkaldende, har valgt at foreslå et anvendelsesforbud udelukkende omfattende legetøj, hvorimod den burde have fastsat nogle bestemmelser om et generelt forbud mod anvendelsen, om fornødent ledsaget af undtagelsesbestemmelser, som det er tilfældet m. h. t. PGB (polychlorerede diphenyl) og PCT (polychlorerede triphenyl).

5. Det er i denne forbindelse klart, at undtagelser fra forbudet må baseres på objektive kriterier for teknologiske og videnskabelige krav og omfattes af præcise forebyggelses- og sikkerhedsnormer, hvori der om fornødent fastsættes grænseværdier og evalueringsmetoder samt ensartede kontrolforanstaltninger.

6. Udvalget anmoder imidlertid Kommissionen om snarest at genbehandle benzen-problematikken i sin helhed, inden for rammerne af initiativet omkring samtlige farlige stoffer, i lighed med hvad den agter at gøre for eksempel m. h. t. monomert vinylchlorid og asbest.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 72/464/EØF om forbrugsbeskatning af forarbejdet tobak, bortset fra omsætningsafgift (8. direktiv)

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 311 af 29. november 1980, side 5.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 24. november 1980 i medfør af artikel 99, 100 og 198 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 99, 100 og 198,

under henvisning til brev af 24. november 1980, hvori Rådet for De europæiske Fællesskaber anmoder om en udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg om »forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 72/464/EØF om forbrugsbeskatning af forarbejdet tobak, bortset fra omsætningsafgift«, hvori foreslås en forlængelse af 2. harmoniseringsetape,

under henvisning til Det økonomiske og sociale Udvalgs forretningsorden, særlig artikel 22, 46 og 47,

under henvisning til beslutning truffet af Det økonomiske og sociale Udvalgs formand den 2. december 1980 og godkendt af Udvalgets præsidium den 9. december 1980 om at pålægge Afdelingen for økonomiske og finansielle anliggender at udarbejde udtalelse om direktivforslaget,

under henvisning til Det økonomiske og sociale Udvalgs tidligere udtalelser om harmoniseringstaper i forbindelse med den indirekte beskatning af forarbejdet tobak (1),

under henvisning til brev af 25. juli 1980, hvori Rådet for De europæiske økonomiske Fællesskaber anmoder om udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg om »forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 72/464/EØF om forbrugsbeskatning af forarbejdet tobak, bortset fra omsætningsafgift«, hvori der er fastsat nærmere bestemmelser for 3. harmoniseringsetape,

under henvisning til mundtlig beretning aflagt af ordføreren, Miller,

under henvisning til udtalelse vedtaget af Afdelingen for økonomiske og finansielle anliggender på mødet den 2. december 1980, og

under henvisning til forhandlingerne på den 184. plenarforsamling den 10. og 11. december 1980 —

enstemmigt

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

Udvalget forstår baggrunden for Kommissionens forslag om forlængelse af 2. harmoniseringsetape på seks måneder indtil 30. juni 1981 og godkender forslaget.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

(1) Dok. CES 403/71 af 24. juni 1971; EFT nr. C 203 af 30. 8. 1976, s. 1.

Udtalelse om forslaget til Rådets forordning om rentegodtgørelse ved visse lån ydet inden for rammerne af Fællesskabets ekstraordinære hjælp til genopbygning af de områder i Italien, som i november 1980 ramtes af jordskælv

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er endnu ikke offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 8. december 1980 i medfør af artikel 198 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980, sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 198,

under henvisning til anmodning fra Rådet for De europæiske Fællesskaber af 8. december 1980 om Udvalgets udtalelse om »forslaget til Rådets forordning (EØF) nr. . . . om rentegodtgørelse ved visse lån ydet inden for rammerne af Fællesskabets ekstraordinære hjælp til genopbygning af de områder i Italien, som i november 1980 ramtes af jordskælv«,

under henvisning til forslag til udtalelse fremlagt af hovedordføreren, Käthe Strobel,

under henvisning til forhandlingerne på Udvalgets 184. plenarforsamling af 10. og 11. december 1980 (mødet den 10. december 1980),

under henvisning til Udvalgets resolution vedtaget på samme plenarforsamling, og

i betragtning af, at det er nødvendigt og hastende efter den første nødhjælp at tage fat på genopbygnings- og videreudviklingsproblemerne, for at der hurtigst muligt kan skabes mulighed for fortsat eksistens og for et økonomisk opsving i de ødelagte områder —

enstemmigt

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

Det økonomiske og sociale Udvalg hilser Kommissionens forslag til EF-særforanstaltninger i de jordskælvsramte italienske områder velkomment og erklærer sig uforbeholdent enig i forslaget til Rådets forordning (EØF) nr. . . . om rentegodtgørelse for lån ydet inden for Fællesskabets ekstraordinære hjælp til genopbygning i de områder i Italien, som i november 1980 blev ramt af jordskælv.

Udvalget fremsætter det ønske, at særforanstaltningen gennemføres hurtigt og effektivt, og anmoder om, at der udover til Rådet og Europa-Parlamentet også sker underretning til Det økonomiske og sociale Udvalg om de trufne foranstaltninger.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

Udtalelse om beskyttelse af investeringer i udviklingslandene

Udvalgets udtalelse har ingen tekst som grundlag.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Udvalget besluttede på sin 167. plenarforsamling den 4. og 5. april 1979 på forslag fra sit præsidium at afgive en udtalelse om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 184. plenarforsamling, afholdt i Bruxelles den 10. og 11. december 1980 sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab,

under henvisning til sin forretningsorden, særlig artikel 20, stk. 4,

under henvisning til Kommissionens meddelelse til Rådet af 30. januar 1978 om »Behov og retningslinjer for fællesskabsforanstaltninger, der tager sigte på tilskyndelse til europæiske investeringer i udviklingslandene«,

under henvisning til Kommissionens meddelelse til Rådet af 14. marts 1979 om »Midler i et samarbejde med AVS-landene inden for minedrift og energi«,

under henvisning til beslutning truffet af Udvalgets præsidium den 3. april 1979 om at pålægge Afdelingen for forbindelser med tredjelande at udarbejde udtalelse om spørgsmålet,

under henvisning til sin udtalelse af 28. februar 1974 om »Forslag til Rådets forordning om indførelse af en Fællesskabsgarantiordning for private investeringer i tredjelande«,

under henvisning til sin udtalelse af 12. juli 1978 om »Iværksættelse af Lomé-konventionen — indgåelse af en ny konvention«⁽¹⁾,

under henvisning til rapport fra Kommissionen til Rådet af 8. maj 1980 om »Bestemmelser vedrørende fremme og beskyttelse af investeringer i Fællesskabets aftaler med forskellige kategorier af udviklingslande: analyse af de gældende bestemmelser samt retningslinjer for fælles foranstaltninger på området«,

under henvisning til sin udtalelse af 3. juli 1980 om »Udviklingssamarbejde og de økonomiske og sociale konsekvenser af overholdelsen af visse internationale normer for arbejdsvilkår«⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fremsat af Afdelingen for forbindelser med tredjelande på mødet den 11. november 1980,

under henvisning til beretning aflagt af ordføreren, Finn Breitenstein, og

under henvisning til drøftelserne på den 184. plenarforsamling den 10. og 11. december 1980, mødet den 11. december 1980 —

med 78 stemmer mod 27, og idet 8 undlod at stemme

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

I. Indledning

1.1. Det økonomiske og sociale Udvalg mener, at det på betingelse af, at der er tale om investeringer,

⁽¹⁾ EFT nr. C 114 af 7. 5. 1979.

⁽²⁾ EFT nr. C 230 af 8. 9. 1980.

som ønskes af værtslandene, og som foretages i overensstemmelse med disses lovgivning, er i begge parter interesse at sikre og øge EF's investeringer i udviklingslandene. Udviklingslandene tilskynder industrilandene til at fremme deres investeringer, hvilket de tillægger afgørende betydning for opbygningen af deres økonomier og højnelsen af deres levestandard, og i tidligere udtalelser fra Udvalget om udviklingssamarbejde er det gentagne gange blevet påpeget, at sådanne investeringer tjener Fællesskabets handelsmæssige, økonomiske og politiske interesser⁽¹⁾.

1.2. I sin meddelelse til Rådet af 26. januar 1978 konstaterer Kommissionen et fald i strømmen af EF-investeringer til udviklingslandene, herunder også de lande, der har særlige forbindelser med Fællesskabet (som f. eks. AVS-staterne inden for rammerne af Lomé-konventionen).

1.3. I denne udtalelse koncentrerer man sig om en af årsagerne til dette fald og om mulighederne for at afhjælpe det. Den er centreret om to temaer:

- a) Kræver udviklingsfremmende investeringer i udviklingslandene særlige ledsageforanstaltninger?
- b) I bekræftende fald, hvilke foranstaltninger er så nødvendige? Skal det være fællesskabsforanstaltninger?

ii. Særlige problemer ved investering i udviklingslandene

2.1. Enhver, der investerer i enten et industriland eller et udviklingsland, må være rede til at løbe kommercielle risici og forventer med tiden at få et rimeligt udbytte af den investerede kapital.

De kommercielle risici er måske større i udviklingslandene på grund af de særlige vilkår, der dels er af teknisk art (mangel på infrastrukturer og industrielt miljø f. eks.), dels af finansiel art (f. eks. ringe eller slet intet lokalt udbud af risikovillig kapital), dels har at gøre med faglige kvalifikationer (behov for at hidkalde overordnet personale og specialister udefra).

Investorer kan forudse og tage højde for sådanne kommercielle risici. Det ville ikke blot være unødvendigt, men også direkte skadeligt at yde garanti imod sådanne risici (unødvendige eller uovervejede investeringer, skødeløs administration osv.).

2.2. Udvalget er naturligvis klar over, at udviklingslandene rammes — ofte endda hårdere end industrilandene — af den økonomiske krise (de kraftigt stigende priser på energi og anden import, dyrere lån, den skærpede internationale konkurrences indvirkning på eksportindtægterne osv.).

Dette aspekt kunne behandles i en bredere udtalelse fra Udvalget om en fælles politik for udviklingsbi-stand.

2.3. Derudover er investeringer i de fleste udviklingslande forbundet med ikke-kommercielle risici, som almindeligvis ikke findes i industrilandene.

Uanset det politiske styre i værtslandet er risikoen for omvæltninger, der rammer de foretagne investeringer, større i disse lande, hvilket bl. a. skyldes deres vanskelige økonomiske situation, den ringe levestandard for flertallet af befolkningen og den relativt nyehvervede selvstændighed. Disse risici kan ikke forudses eller gøres op.

2.4. Dette risikomoment skader udviklingslandene på en af følgende to måder:

- a) Investorerne er uvillige til at investere i de udviklingslande — ofte de fattigste — hvor risikoen er størst.
- b) Risikoen for politisk uro i mellem- og højindkomstudviklingslande får i andre tilfælde investorerne til hurtigt at hjemtage fortjenesten for at begrænse deres risiko.

2.5. Udvalget påpeger, at større virksomheder med investeringer i mange lande ikke berøres fatalt af omvæltninger i et enkelt værtsland. Derimod virker truslen om uro generelt mere afskrækkende på små og mellemstore virksomheder, som ikke kan sprede deres investeringer.

Under alle omstændigheder er det i høj grad en betingelse for at fremme investeringer i udviklingslandene, at der findes et godt klima for dem.

⁽¹⁾ Især udtalelse af 12. 7. 1978; EFT nr. C 114 af 7. 5. 1979.

2.6. Kommissionen forsøger at finde løsninger, der kan give specielt små og mellemstore virksomheder større investeringssikkerhed, da deres investeringer sandsynligvis også vil få meget gavnlige virkninger for udviklingslandene.

III. Ledsageforanstaltninger

Udvalget er enig med Kommissionen i, at to former for foranstaltninger kan bidrage til at opveje denne mangel på stabilitet, nemlig:

- Investeringsbeskyttelsesaftaler,
- Forsikring imod ikke-kommercielle risici.

3.1. *Investeringsbeskyttelsesaftaler*

3.1.1. Visse multinationale selskaber opnår i kraft af deres størrelse betydelig økonomisk styrke. Derimod har små og mellemstore virksomheder vanskeligere ved at klare ikke-kommercielle risici. Inden for forskellige internationale organisationer arbejdes der på at udforme en adfærdskodeks for internationale investeringer og transnationale selskaber; men opgaven er så vanskelig og de forskellige nationers retssystemer så uens, at man sandsynligvis ikke inden for en overskuelig fremtid kan få vedtaget en kodeks, som er altomfattende. Nogle internationale organisationer har opstillet ikke-obligatoriske retningslinjer eller principerklæringer.

Sådanne retningslinjer lægger moralsk pres på de involverede parter og betegner dermed et skridt i retning mod målet: at der for investorer og værtslande skabes internationale regler, som kan forbedre investeringsklimaet.

3.1.2. Ved hjælp af særlige investeringsbeskyttelsesaftaler (eller investeringsbeskyttelsesklausuler i globale aftaler) med de enkelte udviklingslande eller grupper af udviklingslande kan man forbedre klimaet for udenlandske investeringer.

3.1.3. Sådanne aftaler fastlægger reglerne for investeringer, der foretages i overensstemmelse med den lokale lovgivning, eller, hvor denne er utilstrækkelig, på betingelser, som værtslandet og investorerne kan blive enige om. De kan indeholde bestemmelser om genforhandling efter et bestemt antal år. Erfaringen har vist, at hvor sådanne aftaler findes, har de øget tilliden hos investorerne betydeligt.

3.1.4. Beskyttelsesaftaler griber ikke ind i værtslandets suverænitet, lige så lidt som industrilanden suverænitet krænkes af de incitament, de tilbyder udenlandske investorer for at påvirke placeringen af investeringer.

3.1.5. Siden begyndelsen af 60'erne og frem for alt i de seneste år, har de fleste EF-medlemsstater indgået særlige aftaler med forskellige udviklingslande om gensidig investeringsbeskyttelse og investeringsfremme. Sigtet med aftalerne er at beskytte og således stimulere investeringer. I disse fastlægges bestemmelser om ikke-diskriminerende juridisk og administrativ behandling, beskyttelse mod vilkårlig ekspropriation, i tilfælde af nationalisering rimelig kompensation, som hurtigt og frit kan overføres, upartisk voldgift i tilfælde af uoverensstemmelser osv. Visse medlemsstater har endnu kun få aftaler.

3.1.6. De grundlæggende principper for investeringsbeskyttelsesaftaler er stort set identiske, men de praktiske detaljer varierer undertiden betydeligt. En række udviklingslande har fastlagt investeringskodekser med lignende regler. Sådanne kodekser forenkler indgåelsen af beskyttelsesaftaler og fjerner alle uklarheder vedrørende eventuelle indgreb i landets suverænitet.

3.1.7. Aftalerne indeholder normalt bestemmelser om:

- at kun offentlig interesse kan begrunde, at kontrollen med udenlandske investeringer fratages ejerne;
- at enhver ekspropriation forudsætter en juridisk procedure i overensstemmelse med international ret. Medlemsstaterne søger at få alle former for beslaglæggelse eller investeringsrestriktioner indeholdt i begrebet »ekspropriation«. Der er her tale om såkaldt »skjult ekspropriation«;
- at erstatningen skal være rimelig og faktisk udbetales, og at det på ekspropriationstidspunktet skyldige beløb skal kunne overføres frit og uden forsinkelse.

3.1.8. I de fleste aftaler siges der intet om investeringer, der blev foretaget før aftalens ikrafttræden.

Det fastlægges enten, at kun fremtidige investeringer vil blive omfattet af aftalen, eller også fastlægges en tidsbegrænset regresret.

Det øgede antal aftaler kunne danne mønster for et sæt af internationale retsregler, ikke mindst fordi aftalerne henviser retstvister (mellem værtslandene og investorerne eller mellem aftaleparterne) til en voldgiftsmyndighed. Der er tendens til, at strids spørgsmål forelægges det internationale center for bilægelse af investeringstvister (ICSID), som omkring 100 lande — hvoraf mere end halvdelen er udviklingslande — har tilsluttet sig.

3.1.9. For at have et juridisk grundlag for indgreb i tilfælde af tvister sikrer medlemsstaterne i princippet kun investeringer mod ikke-kommercielle risici i lande, som har underskrevet investeringsbeskyttelsesaftaler. Denne praksis, som afslører værdien af beskyttelsesaftaler, følges dog ikke til punkt og prikke, eftersom der findes forholdsvis få bilaterale aftaler, og de fleste beskyttelsesaftaler åbner mulighed for frafaldelse især over for lande, som behandler udenlandske investeringer tilfredsstillende, selv om de ikke har underskrevet en beskyttelsesaftale. Nogle få medlemsstater giver investorer mulighed for at forsikre investeringer i et hvilket som helst land, hvor risikoen anses for acceptabel, selv om der ikke er indgået nogen investeringsbeskyttelsesaftale.

3.2. *Investeringsgarantier mod ikke-kommercielle risici*

3.2.1. Erfaringen har vist, at uventede omvæltninger kan gøre beskyttelsesaftaler og investeringskodekser fuldstændig værdiløse.

3.2.2. Derfor har Belgien, Danmark, Frankrig, Italien, Forbundsrepublikken Tyskland, Nederlandene og Det forenede Kongerige i lighed med De forenede Stater og Japan udarbejdet ordninger til sikring af investeringer mod ikke-kommercielle risici. Den geografiske dækning og betingelserne for en sådan sikring varierer. Irland og Luxembourg har ikke sådanne sikringsordninger.

3.2.3. De eksisterende ordninger dækker risici i forbindelse med ekspropriation og krig samt overførsel af overskud. Afhængigt af omstændighederne dækkes 85–95 % af tabene. Investeringerne er normalt dækket i indtil 15 år. Den præmie, virksomhederne skal betale, varierer fra 0,5 % til 1 % af det forsikrede beløb.

3.2.4. Alle disse ordninger følger normal forsikringspraksis, men p. g. a. den dækkede risikos politiske karakter forpligter det offentlige sig til at holde investorerne skadesløse for ethvert tab, der måtte overstige forsikringsgivers finansielle ressourcer. Ved samme risiko er omfanget af garantien naturligvis omvendt proportional med præmiesatsen.

Opfyldelsen af denne garanti kan nødvendiggøre bidrag fra garantistatens offentlige midler.

4. **Fællesskabets rolle**

Udvalget er overbevist om, at Fællesskabet har en vigtig rolle at spille både i forbindelse med investeringsbeskyttelsesaftaler og investeringsgarantier mod ikke-kommercielle risici.

Udvalget er klar over, at disse to foranstaltninger ikke i sig selv er tilstrækkelige til at løse alle problemer vedrørende investeringer i udviklingslandene. Investorernes og de udsendte leders og specialisters mening om det »klima«, der møder dem, er en afgørende faktor.

Der skal gøres opmærksom på, at Udvalget kræver, at investorerne overholder de principper, der er nævnt i ILO's tresidede erklæring af 16. december 1977 ⁽¹⁾, samt i dets tidligere udtalelser ⁽²⁾, og i

⁽¹⁾ Tresidet principerklæring om multinationale virksomheder og socialpolitikken vedtaget af ILO's styrelsesråd på det 204. møde den 16. november 1977.

⁽²⁾ Udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg om »Forslag til Rådets forordning om beskyttelse af investeringer i udviklingslandene« (28. 2. 1974).
Udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg om »Indgåelse af den anden Lomé-konvention« (EFT nr. C 114 af 7. 5. 1979).
Udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg om »Udviklingssamarbejde og de økonomiske og sociale konsekvenser af overholdelsen af visse internationale normer for arbejdsvilkår« (EFT nr. C 230 af 8. 9. 1980).

særdeleshed principper om ikke-diskriminerende behandling af arbejdstagere, fagforeningsfrihed, arbejdsmarkedsparternes ret til at forhandle om og indgå kollektive overenskomster, sikkerhed på arbejdspladsen, erhvervsuddannelse osv.

Udvalget finder det bydende nødvendigt, at der foretages en grundig gennemgang af investeringsprojekter, og fastsættes sociale betingelser i forbindelse med investeringer i udlandet, såfremt der anvendes offentlige midler, for at undgå at der ydes støtte som led i det industrielle og teknologiske samarbejde til virksomheder, som ikke forpligter sig til at overholde de sociale betingelser, som er en forudsætning for en reel udvikling.

Udvalget gentager desuden, at private investeringer vil være af værdi for udviklingslandene, hvis de bidrager til en nyttig og hensigtsmæssig overførsel af teknologi, skaber betydelig lokal beskæftigelse i forhold til den investerede kapital, skaber mulighed for i praksis at få en teknisk og ledelsesmæssig uddannelse, samt er i overensstemmelse med det pågældende lands generelle udviklingsmålsætninger med udsigt til fuldstændig integration i den nationale økonomi.

Desuden mener Udvalget, at man bør sikre, at arbejdstagerrepræsentanterne i de investerede virksomheder har ret til at blive informeret og rådspurgt om de planlagte investeringer i tredjelande i overensstemmelse med de procedurer, der gælder i de enkelte lande.

4.1. *Investeringsbeskyttelsesaftaler*

4.1.1. Da Fællesskabet fører en udviklingsbistands- og samarbejdspolitik ud over den, de enkelte medlemsstater fører, bør det sørge for, at der indføres investeringsbeskyttelsesklausuler i samarbejdsaftalerne med udviklingslandene. I disse bestemmelser bør det bl. a. fastslås, at enhver stridighed skal løses via det internationale retsmaskineri, og et internationalt voldgiftsorgan som ICSID (Det internationale center for bilæggelse af investeringstvister) bør anerkendes. Afdelingen beklager, at dette ikke har kunnet gennemføres i forbindelse med de aftaler, der er indgået eller som for øjeblikket forhandles med udviklingslandene.

Det net af bilaterale aftaler, der er udviklet, er et bidrag til skabelsen af en form for international ret med hensyn til udenlandske investeringer; men vedtagelse af en fælles fremgangsmåde på dette

område ville gøre det klart, at Fællesskabet har én bestemt politik, og ville udgøre et nyttigt og logisk modstykke til EF's politik på beslægtede områder.

At bilaterale og EF-investeringsaftaler, i det mindste i en vis periode, ville komme til at bestå side om side skulle ikke volde problemer, forudsat det i alle aftaler blev fastslået, at den gunstigste bestemmelse skulle lægges til grund i hvert enkelt tilfælde.

4.1.2. Fællesskabet bør arbejde for, at beskyttelsesaftalerne koordineres og får gyldighed for det samlede EF, så borgerne i de forskellige lande kan investere i udviklingslandene på samme betingelser.

4.1.3. Endelig mener Udvalget at beskyttelsesaftaler og EF-garantiordning bør udarbejdes under hensyntagen til de principper, der er angivet i Udvalgets udtalelse af 3. juli 1980 om »Udviklings-samarbejde og de økonomiske og sociale konsekvenser af overholdelsen af visse internationale normer for arbejdsvilkår«.

4.2. *Investeringsgarantier mod ikke-kommercielle risici*

Med hensyn til garantier imod ikke-kommercielle risici i forbindelse med forsikring af investeringer i udviklingslandene bør Fællesskabet tage initiativer i samme ånd.

4.2.1. Efter at det er konstateret, at investeringerne i minedrift praktisk talt er svundet ind til intet, hvad der er til skade for både udviklingslande og medlemsstater, har Kommissionen foreslået indført en EF-forsikringsordning for denne type investeringer.

Udvalget finder ikke, at Fællesskabet bør begrænse sig til denne specielle sektor, men tværtimod udvide aktionen, så ikke mindst områder, hvor de små og mellemstore virksomheder har en særlig rolle at spille, inddrages. I den forbindelse understreger Udvalget, at man ikke må glemme investeringer, der muliggør forarbejdning på stedet af lokale ressourcer.

Der bør i hast indføres en EF-forsikringsordning for investeringer, som borgere fra forskellige medlems-

stater gennemfører i samarbejde, så de vanskeligheder og komplikationer, der giver sig af de forskellige nationale ordninger, kan lettes.

4.2.2. Fællesskabet bør også benytte sin indflydelse til at arbejde for en tilnærmelse mellem de nationale forsikringsordninger, i det mindste med hensyn til garantiens rækkevidde og pris.

Også på dette punkt udgør de nuværende forskelle og mangelen på garantiordninger i visse medlemsstater afgjort større (ja, i reglen uoverstigelige)

ulemper for små og mellemstore firmaer end for de multinationale grupper, der kan udnytte den mest favorable ordning, fordi de har etableret sig i mange lande.

4.3. Kort sagt mener Udvalget, at Fællesskabet inden for investeringsbeskyttelse og -garanti bør koordinere, supplere og udvide de foranstaltninger, der er gennemført af de forskellige medlemsstater. En sådan aktion er et væsentligt element i Fællesskabets politik på området udviklingssamarbejde.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. december 1980.

Tomas ROSEINGRAVE

*Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg*

BILAG**til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse****Resultatet af afstemningen om udtalelsen som helhed**

Følgende medlemmer, der var tilstede eller repræsenterede, stemte for udtalelsen:

Arena, Basnett, Benigni, Beretta, Berns, Bonety, Bornard, Buckton, Butler, van Campen, Carroll, Cavazutti, Chapple, Clark, Cremer, Curlis, Christensen, Debunne, Delourme, von der Decken, Doble, Drago, Drain, Engelen-Kefer, Etty, Fredersdorf, Friedrichs, Glesener, Gredal, van Greunsvan, Heuser, Jakobsen, Kenna, Kirschen, Lane, Laval, Leddy, Leo, Loughrey, Margot, Marvier, Masucci, Meraviglia, Militello, Milne, Muhr, Murphy, Neumann, Nielsen, Nielsen, Nierhaus, Ognibene, Patterson, Pfeiffer, Piga, de Precigout, Pronk, van Rens, Roberts, Rollinger, Roseingrave, Rouzier, Scalia, Scharrenbroich, Schneider, Seydaack, Sørensen, Soulat, Strobel, Theisen, Vanni, Wagenmans, Walsh, Weber, Williams, Wylie, Zinkin, Zoli.

Følgende medlemmer, der var tilstede eller repræsenterede, stemte imod udtalelsen:

Amundsen, Bagliano, Bernaert, Blasig, Breitenstein, Clavel, du Closel, Couture, De Bievre, Emo Capodilista, Evain, Gallacher, Hall, Hatry, Hemmer, Hicks-Beach, Masprone, Miller, Mills, Pearson, Renaud, Savini, Schnieders, Staratzke, Storm-Hansen, Wagner, Wick.

Følgende medlemmer, der var tilstede eller repræsenterede, undlod at stemme:

de Caffarelli, Chabrol, De Bruyn, De Tavernier, Jonker, Lauga, Laur, Romoli.

*

*   *

Efter afstemning ved navneopråb aflagde nedennævnte medlemmer fra arbejdsgivergruppen, der havde stemt imod eller undladt at stemme, følgende erklæring:

»De medlemmer fra Gruppe I, der ikke kunne gå ind for udtalelsen, havde godtaget udtalelsen i den form, den blev vedtaget i i afdelingen. De er imidlertid af den opfattelse, at de ændringsforslag, van Rens m. fl. fremsatte til side 2, pkt. 1.1 og til side 10, pkt. 4, ikke falder ind under udtalelsens emne; dertil kommer, at de er urealisable og i modstrid med det tilstræbte mål.«

Ammundsen, Bagliano, Bernaert, Blasig, Breitenstein, du Closel, Couture, De Bievre, Evain, Gallacher, Hall, Hatry, Hemmer, Hicks-Beach, Jonker, Masprone, Miller, Mills, Pearson, Renaud, Romoli, Savini, Schnieders, Staratzke, Storm-Hansen, Wagner, Wick.
